Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 21 сентябрь 1971 йил, сешанба | № 218 (15.088). | Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалик объектларини лойиҳалаш ва қуришни яхшилаш ҳамда қишлоқ қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш масаласини қараб чиқдилар.

Қабул қилинган қарорда қишлоқда қурилишни янада ривожлантиришнинг муҳим аҳамияти таъкидлаб ўтилади.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга ажратилган капитал маблағлардан янада самаралироқ фойдаланишни таъминлашни, қурилишнинг давом этиш муддатларини қисқартиришни, унинг қимматини камайтиришни ва сифатини яхшилашни, қишлоқ қурилиш-монтаж ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини ҳар томонлама мустаҳкамлашни, шунингдек иш бажаришнинг индустриал методларини жорий этишни, қишлоқ қурувчиларининг меҳнат унумдорлигини оширишни КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг қишлоқ қурилиши соҳасидаги энг муҳим вазифалари деб ҳисоблайдилар.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш объектларини лойиҳалашни яхшилаш мақсадида СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ягона техника сиёсати ўтказиш, шунингдек типовой ва экспериментал лойиҳалаш планларига мувофиқ давлат бюджети маблағлари ҳисобига бажариладиган ишларнинг заказчиси бўлиш вазифаларини бажариш, лойиҳалаш ҳамда қуриш соҳасида Ватанимизда ва чет элларда тўпланган тажрибани ўрганиб, умумлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш объектларини лойиҳалашга ва қуришга алоқадор амалдаги норматив ҳужжатларни ва давлат стандартларини қайта кўриб чиқиш ҳамда янги норматив ҳужжатлар ва давлат стандартларини тайёрлаш топширилди. Министрликлар ва идоралар, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари билан биргаликда мана шу объектларни лойиҳа-смета ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминлаш, қишлоқ ишлаб чиқариш комплексларини, биноларини ва иншоотларининг лойиҳалари сифатини ошириш, лойиҳаларни ишлаб чиқиш вақтида фан ва техника ютуқларидан ҳар томонлама фойдаланиб, шу тариқа капитал маблағлар самарадорлигини анча ошириш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришга мажбурдирлар.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва СССР Госстройига иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан биргаликда 1971-1972 йилларда СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва СССР Госстройининг мавжуд институтлари базасида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш объектларини лойиҳалаш билан шуғулланадиган марказий ва зонал комплекс илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтлари, шунингдек зонал лойиҳа институтлари системасини вужудга келтириш топширилди. СССР Госпланига, СССР Госснабига ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига колхозлараро лойиҳа ташкилотларини жиҳозлаш учун материаллар, ускуналар ва инструментлар билан таъминлаш таклиф қилинди.

Қишлоқ қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини жадал ривожлантириш мақсадида иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикаларнинг Қишлоқ қурилиши министрликларига ишлаб чиқариш базасини ривожлантириш учун пудрат қурилиш-монтаж ишлари ҳажмининг уч процентигача бўлган миқдорда капитал маблағ ажратилишини планларда кўзда тутиш тавсия этилди. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан келишиб мазкур капитал маблағларни марказлаштиришга ижозат берилди. СССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қурилиш-монтаж ташкилотларининг ишлаб чиқариш қувватларини кўпайтириб, шу тариқа ана шу ташкилотларнинг қишлоқларда КПСС Марказий Комитети 1970 йил июль Пленуми қарорида кўзда тутилган ҳажмда қурилиш ишларини бажарадиган бўлишини таъминлаш топширилди.

СССР Госпланига, СССР Қурилиш министрликларига, СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига, Газ саноати министрлигига ва СССР Алоқа министрлигига қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотлари учун пудрат ишлари ҳажмини ана шу министрликларга 1970 йилда қишлоқда бажарган ишларининг ҳажмига нисбатан камида 1.5-2 баравар кўпайтиришни планларда кўзда тутиш таклиф қилинди.

СССР Қишлоқ қурилиши министрлигига, СССР Қурилиш министрлигига ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига чорвачилик ва паррандачилик комплекслари қурилиши учун асосан ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва кенгайтириш, шунингдек янги корхоналар қуриш ҳисобига енгил конструкциялар ишлаб чиқарувчи қувватларни вужудга келтириш топширилди. 1972—1975 йилларда енгил конструкциялардан жами майдони 18.3 миллион квадрат метр келадиган тўла йиғма қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бинолари ва иншоотлари қурилиши керак. СССР Госпланига ва СССР Госснабига ана шу енгил конструкцияларни тайёрлаш учун керакли материаллар ва буюмларни етказиб беришни моддий техника таъминоти планларида кўзда тутиш топширилди.

Қишлоқ қурилишини енгил индустриал конструкциялар билан янада яхшироқ таъминлаш мақсадида СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги йилига 18-20 миллион квадрат метр йирик ҳажмдаги текис асбест-цемент том ёпиш материали ва шу материаллардан панеллар тайёрлаш учун керакли деталлар ишлаб чиқарувчи қувватларни вужудга келтириши керак. СССР Ўрмон ва ёғочсозлик саноати министрлиги ўрмон ва ёғочдан елимланган конструкциялар ишлаб чиқаришни ташкил этиши ва қишлоқ қурилиши эҳтиёжлари учун сувда айнимайдиган фанера ишлаб чиқаришни кенгайтириши лозим.

Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлигига ёғочдан елимланган конструкциялар ишлаб чиқарувчи технология линиялари учун керакли махсус ёғоч ишлаш ускуналарининг 31 комплектини, шунингдек запас қисмлар ва асбобларни шу беш йилликда тайёрлаб, етказиб бериш топширилди. Химия саноати министрлиги сувга чидамли елим, шунингдек ёғочдан елимланган конструкцияларни ҳимоя қилувчи моддалар ишлаб чиқаришни таъминлаши керак. 1971-1972 йилларда тўла йиғма қишлоқ хўжалик бинолари учун керакли ёғочдан елимланган конструкцияларнинг комплектларини тайёрлаб берадиган цехларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш тадбирлари белгиланди. СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига 1972-1974 йилларда қишлоқ қурилиши ва қишлоқ хўжалигини электрлаштириш учун руҳланган конструкциялар ҳамда бошқа пўлат конструкциялар ишлаб чиқарувчи қувватларни кўпайтириш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига қишлоқ қурилишининг ғишт, тош, шағал, майдаланган тош, қум, оҳак, ганч ва бошқа маҳаллий бинокорлик материалларига бўлган эҳтиёжларини қондириш учун маҳаллий бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни янада кенг кўламда ривожлантириш учун қўшимча чораларни кўриш, шунингдек шу материалларни норационал ташишни тугатиш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ва СССР Қишлоқ қурилиши министрлигига элеваторлар, тегирмонлар, ёрма маҳсулотлар ва омухта ем корхоналари қуришга ихтисослаштирилган ташкилотларнинг қувватини кўпайтиришни, шунингдек элеватор қурилиши учун йиғма темир-бетон ишлаб чиқарувчи юксак даражада механизациялаштирилган корхоналарнинг қувватларини ривожлантиришни таъминлаш таклиф қилинди.

Ана шу объектларни қуриш сифатини ошириш ва муддатларини қисқартириш бинолар, иншоотларнинг анча тежамли типларини қурилиш практикасига жорий этиш, ишларни бажаришни ташкил этишни такомиллаштириш йўли билан таъминланиши керак. СССР Қишлоқ қурилиши министрлигига элеваторлар, тегирмонлар, ёрма маҳсулотлар ва омухта ем корхоналари, махсус бинолар ва иншоотлар қуриш учун доимий ишлайдиган 36 та поезд ташкил этишга руҳсат берилди.

Колхозлар учун пудрат усулида бажариладиган ишлар ҳажмини яқин йилларда анча кўпайтириш учун иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига колхозлараро қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини янада мустаҳкамлаш тадбирларини тасдиқлаш топширилди.

СССР Госснаби ҳузурида қишлоқ жойларда қурилаётган ва реконструкция қилинаётган қурилиш индустрияси ва бинокорлик материаллари саноати корхоналарини ускуналар, приборлар, кабеллар ва бошқа буюмлар билан комплектлайдиган бош бошқарма ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. «Союзглавсельстройкомплект»га давлат ва колхозлараро қурилиш индустрияси ҳамда бинокорлик материаллари саноатининг қурилаётган ва реконструкция қилинаётган ҳамда смета қиммати 0.5 миллион сўм ва ундан ортиқ бўлган корхоналарини комплектлаш топширилди.

Запасга бўшатилган ва ташкилий равишда Шимол, Узоқ Шарқ, Сибирь, Урал, Ўзбекистон ССРдаги Қорақалпоғистон АССР, Сурхондарё ва Қашқадарё областлари, Қозоғистон ССР, Қирғизистон ССР, Тожикистон ССР ва Туркманистон ССР қишлоқ объектлари қурилишига юбориладиган ҳарбий хизматчилардан бўлган ишчилар учун имтиёзлар белгиланди. Комсомол йўлланмалари билан ана шу жойлардаги қишлоқ объектлари қурилишига юбориладиган ёшлар учун ҳам ана шундай имтиёзлар белгиланади. СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги системасидаги қурилиш ташкилотлари ва корхоналари ходимларига уй-жой бинолари қуриб олиш учун имтиёзли шартлар билан узоқ муддатли кредит беришга қарор қилинди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига, ўлка, область, район партия комитетларига, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетларига қишлоқда қурилиш ишлари олиб бораётган қурилиш-монтаж ташкилотларини ходимлар билан тўла-тўкис таъминлаш масаласини қараб чиқиб, ҳал этиш топширилди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия, совет, хўжалик ташкилотлари, қишлоқ хўжалик ва қурилиш-монтаж ташкилотларининг ходимлари қишлоқдаги капитал қурилишни анча яхшилаш учун зарур бўлган чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирдилар.

Кунига 2—3 процент ва ундан ҳам ошириб пахта топширайлик!

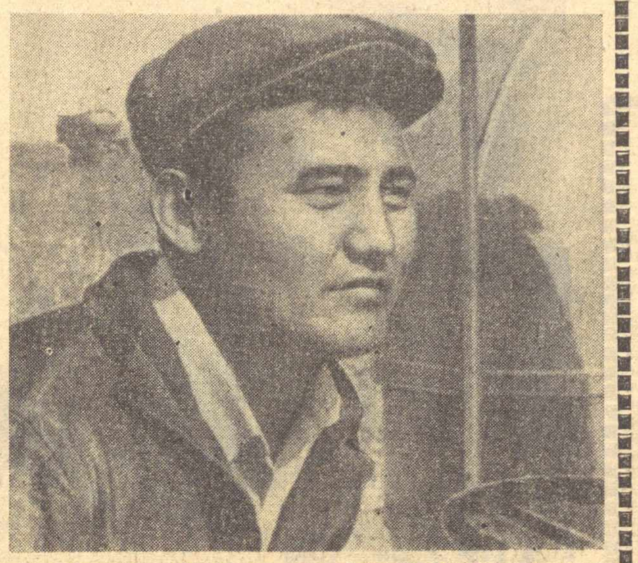

«Зангори кема» капитанлари пахтазор денгизида жавлон уриб, хирмонга барака киритишмоқда. Дўстлик районидаги «Комсомол» совхозининг илғор механизатори Улжабой Қодиров ғолиблар сафида бориб, кунига 15-16 тоннадан пахта термоқда. Унинг бу йилги марраси — 300 тонна. Суратда: моҳир механик-ҳайдовчи У. Қодиров.

А. Тўраев фотоси.

ПЛАН — 20 КУНДА

Совхозимиз Қарши чўлида ташкил этилган кенжа хўжаликлардан биридир. Чўлда иккинчи йили деҳқончилик қилаётирмиз.

Совхозимиз меҳнаткашлари пахта етиштиришни кўпайтириш беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажариш учун бел боғлаганлар. Механизаторларимиз, сувчиларимиз ва барча пахтакорларимиз ёз бўйи далаларда фидокорона меҳнат қилдилар. 2500 гектар майдондаги ғўзалар 5 марта сифатли ишловдан чиқарилди, 4 марта озиқлантирилди ва 3 марта мириқтириб суғорилди. Чеканка агротехника муддатларида ўтказилди.

Пахтакорларимиз ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, ҳар гектар ердан 32 центнердан чўл пахтаси етиштириш, ялпи ҳосилни 8 минг тоннага етказиш мажбуриятини олдилар. Бу эса ўтган йил топширилган пахтадан 3100 тоннага кўпдир. Сафар Ғойибов, Ражаббоки Нарзуллаев, Эргаш Очилов, Чори Розибоев, Тош Миров, Рўзибой Қорёғдиев, Шукур Чориев, Барака Айматов, Жўра Холбоев каби ўртоқлар етакчилик қилаётган илғор бригадаларимиз ҳар гектар ердан 40-50 центнердан пахта ҳосили кўтариш учун курашмоқдалар.

Бу йил куз бир мунча салқин келиши кутилмоқда. Бу эса деҳқондан етиштирилган ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олишни талаб этади. Пахта ҳосилининг нес-нобуд бўлишига йўл қўймай йиғиштириб олиш ва давлатга топширишни қисқа муддатларда амалга ошириш учун астойдил меҳнат қиляптилар. Совхозимиз бўйича мутахассислар, тажрибали деҳқонлар билан маслаҳатлашилгандан сўнг пахта сотиш йиллик планини 20 иш кунида бажаришга қарор қилдик. Шундай қилиб, план 1 октябргача, социалистик мажбурият эса 16 октябргача ошириб бажарилади.

Хўжаликда пахта териш ва тайёрлаш Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг 1971 йилги пахта ҳосилини териш ва давлатга топширишни ўтказиш ҳақидаги қарори асосида ташкил этилди. Пахта йиғим-теримида мавжуд техника воситаларидан унумли фойдаланилмоқда. Мавжуд 26 пахта терим машинаси, 15 кўрак терадиган, 15 кўсак чувийдиган машиналар пахта теримига пухта тайёрлаб қўйилди. Пахта ташиш учун 50 дан ортиқ тележка ва автомашиналар ажратилди, 8 айвон, 8 асфальт майдончаси, 150 хирмон жойи ва 34 дала шийпони, йўл ва кўприклар мавсумга тахтланди.

Мавжуд 26 терим машинасининг 23 таси тўрт қаторли «Ўзбекистон» машинаси ҳисобланади. Механизаторларимиз ҳар бир машина билан ўртача 150 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олганлар.

Мавсумда пахта йиғим-терими илғорлари моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб туриладиҳ. Бўлимлар ўртасида кўчма Қизил байроқ ўрнатилди. Қизил байроқни қўлга киритган бўлим пахтакорлари 250 сўм пул, икки қўй билан мукофотландилар. Бригадалар ўртасида 4 кўчма Қизил байроқ, механик-ҳайдовчилар ўртасида эса 4 та кўчма вимпел ўрнатилди. Мусобақа якунлари ҳар 10 кунда жамланиб, илғорлар қимматбаҳо буюмлар, пул мукофотлари билан тақдирланиб туриладн. Йиғим-теримда ва пахта ташишда меҳнат қилаётган совхоз ишчиларининг меҳнат ҳақи ҳар 10 кунда иш жойининг ўзида тарқатилади. Ҳозир совхоз дала шийпонларида кунига икки марта иссиқ овқат ташкил қилинмоқда. Йиғим-терим даврида оналарга алоҳида ғамхўрлик кўрсатилади. Уларни ишга олиб бориш, болаларни ясли ва боғчаларда тарбиялаш учун қатор тадбирлар амалга оширилди.

Н. ХОЛМИРЗАЕВ,
Ульянов районидаги Ульянов номли совхоз директори.

Ж. ҚУРБОНОВ,
совхоз партия комитетининг секретари.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — ПАХТА ШТАБИ

ТЕЛЕФОНДА:

ДЎСТЛИК

Кеча Дўстлик районида йиллик планнинг 4,71 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Давлат тайёрлов пунктига жўнатилган «оқ олтин»нинг деярли ҳаммаси машиналарда терилди. Шу куни далаларда 512 машина тинимсиз ишлади. Уларнинг иш унуми аввалги кундагига нисбатан анча юқори бўлди. Ленин номли, Саркисов номли, «Октябрь 50 йиллиги» совхозларида кунлик график ошириб бажарилди, қолган совхозларда ҳам суръатга-суръат қўшилмоқда.

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 20 сентябргача бўлган

МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Мавсум бошидан машинада
Қашқадарё	2,71	39,02	2,49	15,49
Сурхондарё	2,88	34,00	2,91	22,98
Андижон	2,53	24,67	0,99	2,51
Тошкент	3,43	22,08	3,52	17,60
Бухоро	2,30	22,08	2,28	10,33
Наманган	2,35	20,07	1,11	4,55
Фарғона	2,07	20,04	0,67	2,41
Сирдарё	3,06	19,24	3,55	17,61
Самарқанд	2,04	14,58	1,06	2,67
Хоразм	1,33	7,47	0,01	0,01
ҚҚАССР	1,05	6,16	0,01	0,01
Республика бўйича:	2,35	20,70	1,83	9,28
Шу жумладан, ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	2,29	28,83	—	—
Қашқадарё	1,67	18,25	—	—
Бухоро	1,95	15,28	—	—
Республика бўйича:	2,13	25,12	—	—

ЁШЛАР ФЕСТИВАЛИ

Қуёшли Ўзбекистоннинг ранго-ранг боғлари сингари товланувчи яшил матога: «Тошкент «Халқлар дўстлиги» фестивали қатнашчиларини табриклайди!» деган сўзлар ёзилган.

Миллий кийим кийган йигит ва қизлар доҳий Владимир Ильич Ленин ҳайкали ёнига гулдасталар қўйиш учун Ленин номли майдонга тантанали колонна билан кириб келадилар.

Мамлакатимиз «Халқлар дўстлиги» техника олий ўқув юртлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг санъат фестивали ана шундай бошланди. У Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган. Ёшларнинг бу жўшқин байрами социалистик маданиятимиз гуллаб-яшнаётганлигининг яна бир тантанасига айланади, халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстликнинг янада мустаҳкамланишига хизмат қилади.

Ўзбекистон пойтахти мамлакатнинг барча томонидан келган меҳмонлар — фестивал қатнашчиларини очиқ чеҳра ва ҳурсандчилик билан кутиб олди. Фестиваль ўтадиган Тошкент политехника институтида бир неча кун давомида мамлакатимиз турли халқларининг куй ва қўшиқлари янграйди, бу куй ва қўшиқлар ёшларимизнинг бахтли ҳаётини тараннум этади. Бу ерда Литванинг «Нямунас» ансамбли, Арманистондан келган камер ансамбли, Эстониянинг «Кульюс» халқ рақс ансамбли, Тошкент политехника институтининг «Синтез», «Сигма», «Ойдинлар» ҳаваскорлик коллективлари ва бошқа жуда кўп коллективлар ўз санъатларини намойиш этадилар.

Ўзига хос бу конкурс ғолибларига «Халқлар дўстлиги» фестивалининг лауреатлари унвони берилади. Энг яхши коллективлар Ўзбекистоннинг тарихий жойлари бўйлаб саёҳат қиладилар.

Фестиваль қатнашчилари Тошкентнинг концерт залларида ва маданият саройларида ўз санъатларини намойиш этадилар, Чирчиқ, Олмалиқ, Янгиерда, Чорвоқ ГЭСи қурилишида бўладилар. Улар республикамиз ҳаёти билан танишадилар. Фестиваль қатнашчилари «Таштекстильмаш» заводи, тўқимачилик комбинатида, ядро физикаси институтида, «Ташсельмаш»да, «Ўртоқ» фабрикасида бўладиган қизиқарли учрашувларда иштирок этадилар.

Фестиваль бугун Санъат саройида тантанали равишда очилади.

О. ИБРОҲИМОВ.

МАШИНАДА КИМ ҚАНЧА ПАХТА ТЕРДИ?

Нарзи РУЗИЕВ — Бухоро область Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси **100 тонна.**

Туроб ЯХШИЕВ — Қашқадарё область Китоб районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг механик-ҳайдовчиси **80 тонна.**

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ билан малика Ҳумайра СССР Олий Совети Президиумининг ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан 1971 йил 14 сентябрдан 17 сентябрга қадар расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқида бўлдилар.

Подшо Муҳаммад Зоҳир шоҳ Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва К. Т. Мазуров билан музокаралар олиб борди ва суҳбатлар ўтказди.

Совет — Афғонистон қўшма ахборотида айтиладики, дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида Совет — Афғонистон муносабатлари ва бу муносабатларни янада ривожлантириш масалалари устида фикрлашиб олинди. Ҳар иккала томонни қизиқтираётган актуал халқаро проблемалар ҳам муҳокама қилинди. Томонлар СССР билан Афғонистон ўртасида мустақилликни, территориал бутунликни, суверенитетни, тенг ҳуқуқлиликни ва бир-бирининг ички ишларига аралашмасликни ҳурматлаш принципларига асосланган анъанавий дўстлик ва самарали ҳамкорлик муносабатлари турли соҳаларда давом этиб келаётганлигини ғоят мамнуният билан қайд қилдилар.

Томонлар илгари биргаликда қабул қилинган Совет — Афғонистон қўшма ҳужжатлари ва баёнотларида баён этилган принципиал позицияларни таъкидладилар.

Томонлар Совет — Афғонистон дўстлигини ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни бундан буён ҳам бутун чоралар билан мустаҳкамлашга интилаётганликларини яна бир марта таъкидладилар.

Томонлар савдо алоқаларини, иқтисодий ҳам техникавий ҳамкорликни янада кенгайтириш масалаларини кўриб чиқдилар.

Суҳбатлар ва музокаралар давомида томонлар ҳозирги халқаро аҳволнинг энг муҳим проблемалари бўйича СССР билан Афғонистоннинг позициялари бир-бирига мос бўлиб тушаётганлигини ёки яқинлигини мамнуният билан қайд қилдилар. Томонлар барча халқлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсатга ўзларининг содиқликларини таъкидладилар.

Совет томони, дейилади ахборотда, Афғонистон изчиллик билан ўтказиб келаётган, халқларнинг ўз эркинлиги ва мустақиллиги учун, тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашида, тинчликни сақлаш ва барча халқлар билан ҳамкорликни давом эттириш ишида муҳим омил бўлган қўшилмаслик сиёсатига юксак баҳо берди.

Афғонистон томони, Совет Иттифоқи мустақил Афғонистон билан муносабатлар боғлаган биринчи давлат бўлганлигини қайд қилиб, Совет Иттифоқи халқларнинг ўз эркинлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаётганлигига юксак баҳо берди. Афғонистон томони, тинчликни актив ҳимоя қилиш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш борасида Совет Иттифоқи таклиф қилган программа барча тинчликсевар халқлар томонидан қўллаб-қувватланишга сазовордир, деб ҳисоблайди.

Барча доираларда қилинаётган алоқаларнинг катта аҳамияти борлигини ҳар иккала томон уқтириб ўтди ва ҳар иккала давлат арбобларининг, илмий ва маданий ташкилот вакилларининг бир-бирлари ҳузурига визит қилиб боришларини ривожлантириш истагини билдирди. Ҳар иккала томоннинг кўп йиллардан бери бир-бири билан фикрлашиб турганлиги бундай фикрлашишнинг амалий аҳамияти борлигини исботлади, деб якдиллик билан эътироф қилинди ҳамда ҳар иккала томонни қизиқтираётган масалалар устида ана шундай фикрлашишни, мунтазам равишда маслаҳатлашиб туришни бундан буён ҳам давом эттириб туриш тўғрисида келишиб олинди.

Ҳар иккала томон, Афғонистон подшосининг Совет Иттифоқига қилган визити ва бўлиб ўтган музокаралар ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатлари йўлида Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстона муносабатларни янада ривожлантиришга ёрдам беради, деб ишонч билдирдилар.

(ТАСС).

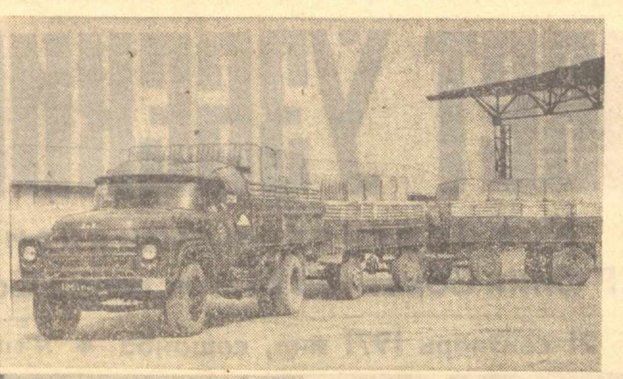

✻

Бу уч сурат пойтахтимиздаги Й. Охунбобоев номли пахта тозалаш заводида олинган. Корхонада янги «оқ олтин» ҳосилини қайта ишлашга киришилди. Тўқимачилик корхоналарига дастлабки юзлаб тонна пахта толаси жўнатилди. Чапдаги суратда социалистик мусобақа илғори В. Федерякина, ўртадаги суратда тайёр маҳсулотларни жўнатишга ҳозирлик кўраётган Р. Хўжаев ва Ю. Номозов, ўнгдаги суратда эса Тошкент тўқимачилик комбинатига пахта толаси жўнатилмоқда.

И. Глауберзон фотолари.

Тошкентдаги кўн-галантерея фабрикасининг ишчиси Нафиса Зуҳурова Октябрь олди мусобақасининг пешқадамларидан биридир. У кундалик топшириқларни доимо ошириб, сифатли адо этмоқда. Суратда: ўртоқ Н. Зуҳурова.

Фотолавҳалар

✻

Ишчи-деҳқон синфининг ёш авлоди

МАКТАБДАН КЕЙИНГИ ЙЎЛ...

Кейинги йилларда ёшларга чуқур ва пухта таълим бериш билан бирга, уларни мустақил ҳаётга тайёрлашга ҳам жиддий аҳамият берила бошланди. Бу масала педагогика советларида, партия йиғилишларида тез-тез муҳокама қилиниб, қатор тадбирлар белгиланяпти.

КПСС XXIV съездида ҳам ёшларга ҳунар ўргатиш масаласига алоҳида эътибор берилди. Съезд Директиваларида, меҳнаткашларнинг билим ва малака савиясини изчиллик билан ошириш, ёшларга умумий ўрта таълим беришга ўтишни тугаллаш, янги техника жорий этилиши ва ишлаб чиқаришни ташкил қилишнинг яхшиланиши муносабати билан юқори малакали мутахассислар ва ишчилар тайёрлашга ҳамда кадрларни қайта тайёрлашга доир зарур тадбирларни амалга ошириш тўққизинчи беш йилликнинг асосий вазифаларидан бири эканлиги таъкидлаб ўтилган.

Дарҳақиқат, ёшларни касб танлашга ўргатиш, малакали кадрлар етиштиришга, ишчилар ва деҳқонлар синфининг муносиб ўринбосарлари тўғрисида бу қадар катта ғамхўрлик қилинаётганлиги табиийдир. Зероки, янги беш йилликнинг асосий вазифаларини ҳал этишга ёшларимиз қўшадиган ҳисса салмоқли бўлганидек, олдинга қўйилган ана шу улкан режаларни амалга оширишни ва порлоқ истиқболни малакали кадрларсиз тасаввур қилиш мумкин эмас.

Бундан кўриниб турибдики, партия ташкилотлари келажагимиз эгалари тақдири ҳақида қайғурар эканлар, эндиликда фақат ўқув-тарбия ишлари билан чекланиб қолмасдан, мактабдан кейинги йўл хусусида ҳам жиддий ўйлаб кўришларига тўғри келади. Шунинг учун ҳам область шаҳар ва район партия комитетлари бу масала билан астойдил шуғулланадиган бўлиб қолдилар. Мактаб партия ташкилотлари фаолиятларида ёшларни ҳаётга тайёрлаш мустаҳкам ўрин олиб боряпти.

Областимиздаги партия, совет ташкилотларининг, маориф ходимларининг, бутун жамоатчиликнинг бир ёқадан бош чиқариб, астойдил ҳаракат қилаётганликлари туфайли бу борада анча дуруст натижаларга эришилмоқда. Шуни айтиш кифояки, сўнгги тўрт йил ичида область халқ хўжалигига умумий ўрта таълим ва ҳунар мактабларини тамомлаган 28600 йигит-қиз ишга келди. Фақат 1970 йилнинг ўзидагина 7408 битирувчи ишлаб чиқаришга тортилди.

Маълумки, 1970 йилда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республикада ёшларнинг касб танлаш ишларини яхшилаш чоралари ҳақида қарор қабул қилди. Мазкур қарор битирувчи ёшларнинг истиқболларини белгилашда, уларни коммунизм қурувчиларининг олдинги сафларидан жой олиб, мамлакатимиз куч-қудратини ошириш йўлида ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишлари учун катта имкониятлар яратиб берди. Область партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети бу қарорни ҳаётга татбиқ этиш бўйича бир қатор тадбирларни белгилади. Ўтган йили область халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Н. Тожиаҳмедов раислигида область партия комитети қошида 16 кишидан иборат ёшларга касб ўргатиш бўйича махсус Совет тузилди.

Совет ўз Низомига эга бўлиб, ёшларнинг майлини ва халқ хўжалигининг малакали кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олиб боради. Битирувчиларнинг касб танлаш ишларини ташкил этиш билан шуғулланади. Мактабларда олиб борилаётган бу борадаги ишларни оммалаштиради.

Совет ишлаб чиққан тадбирларга кўра областдаги 230 мактабда «Ёшлар, касб эгалланг!» деган мавзуда кўргазмали хоналар ташкил этилди. Жойларда ишлаб чиқариш илғорлари билан 147 марта учрашув бўлиб ўтди. Бу учрашувларни ўтказишда Наманган шаҳри, Наманган, Янгиқўрғон, Учқўрғон, Поп районлари халқ маорифи бўлимларининг ходимлари алоҳида ташаббус кўрсатдилар. Шунингдек, область «Билим» жамияти аъзолари томонидан касб танлашга бағишланиб 378 марта лекция ва суҳбат уюштирилди.

Биз ёшларни ҳаётга тайёрлашда ота-оналар таъсиридан фойдаланишга ҳам алоҳида эътибор бераётирмиз. Бу соҳада ота-оналар университетлари жуда қўл келмоқда. Областимиздаги мавжуд 65 ота-оналар университетида ўтказилган машғулотларда «Ленин меҳнат ҳақида», «Меҳнат—совет кишисининг фазилати», «Ёшлар — келажагимиз», «Коммунизм қурилиши ва ёшлар» деган мавзуларда 163 та доклад тингланди.

Битирувчиларни мактабдан кейинги ўз йўлларини топиб олишларида уларни бевосита ишлаб чиқариш билан таништириб бориш муҳим роль ўйнайди. Шу мақсадда колхоз ва совхозларга, саноат корхоналарига экскурсиялар уюштирилишини мунтазам йўлга қўйганмиз.

Шу нарсани таъкидлаш лозимки, областимизнинг қатор мактабларида ёшларни ўқувчилик давридаёқ ишлаб чиқаришга тайёрлашга ҳаракат қилиняпти. Масалан, 1970—1971 ўқув йилида 11 та мактабда ташкил этилган тракторчилик ва механик-ҳайдовчилик курсини 578 йигит-қиз тамомлаб чиқди. 9 та мактабда очилган шофёрлик курсида эса 268 ёш ўқиб, ҳайдовчилик гувоҳномасини олди. Шу кунда қишлоқ мактаблари қошида 51 та ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари фаолият кўрсатяпти.

Бу йил ҳам ўқув йили тугалланиши олдидан областнинг барча районларида битирувчилар слётлари ўтказилди. Уларда партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари, жамоатчилик ҳамда колхоз ва совхозларнинг, саноат корхоналарининг вакиллари иштирок этиб, ёшларга тегишли маслаҳатлар бердилар. Юқорида кўрилган чора-тадбирлар натижасида областимиз халқ хўжалиги серғайрат ёшлар билан мустаҳкамланди.

Ўрни келганида бир нарсани таъкидлаб ўтишга тўғри келади: ёшларга касб ўргатиш тор маънодаги тушунча ёки маълум бир идорага тегишли гап эмас. Бу масъулиятли иш билан халқ маорифи бўлимлари, ҳамма мактаблар, барча манфаатдор идоралар, ота-оналар ташкилотлари узлуксиз шуғулланишлари лозим.

М. ХАЛИЛОВА,
Ўзбекистон КП Наманган область комитети фан ва ўқув юртлари бўлимининг мудири.

ХИМИКЛАР АҲДИ

НАВОИЙ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Навоий химия комбинати ҳозирги вақтда минерал ўғитлар ишлаб чиқариш бўйича жаҳондаги йирик корхоналар сафида турибди. Бу ердан мамлакатимиз халқ хўжалигига зарур бўлган бир неча ўн хил аъло сифатли маҳсулотлар етказиб берилмоқда.

КПСС XXIV съезди арафасида бу ерда янги корхона ишга солинди. У сунъий тола, жун, ипак ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш имконини берди. Энди Навоий химиклари фақат минерал ўғитлар эмас, йилига бир неча юз минг қўйнинг жунига баравар келадиган даражада сунъий жун, синтетик тола ва бошқа қимматли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни планлаштирмоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1971-1975 йилларда химиявий тола саноатини ривожлантириш ва унинг учун хом ашё етиштиришни кучайтириш чоралари тўғрисида»ги қарори корхона коллективи томонидан қизғин кутиб олинди. Комбинатнинг барча цех, бригада ва участкаларида мазкур қарор ўқиб ўрганилмоқда. Ишчилар, инженер-техник ходимлар, рационализатор ва ихтирочилар ўз йиғилишларида халқ хўжалиги учун кўпга чидайдиган ва ғижимланмайдиган химиявий толалар, хилма-хил рўзғорбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан қимматли таклифларини айтмоқдалар. Коммунистик меҳнат зарбдори А. Мусабеков бошлиқ смена ишчилари меҳнат унумдорлигини 1,2 баравар ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва йиллик планни 15 декабргача бажариш, пландан ташқари бир неча минг сўмлик химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқариш тадбирларини белгилаб олдилар. А. Ширинов бошлиқ смена коллективи ҳам шу қарор асосида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштириш юзасидан қимматли тадбирларни ишлаб чиқди.

Комбинат цехида юксак меҳнат кўтаринкилиги ҳукм сураётир. Корхонада тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун белгиланган ташкилий-техникавий тадбирлар яхши амалга оширилмоқда. Ишчилар ўртасида ихтирочилик-рационализаторлик ҳаракати кенг қулоч ёйган. Ўтган ойлар мобайнида ишлаб чиқаришга жорий этилган рационализаторлик таклифидан 400 минг сўмдан кўпроқ шартли тежам олинди. Салкам 8 миллион киловатт-соат энергия иқтисод қилинди. Материал, маблағларни тежаб-тергаб фойдаланишда коммунистлар ибрат бўлмоқдалар. И. Соипов, Р. Юсупов, Д. Бектемиров, А. Котов, С. Панкратов сингари пешқадамлар шулар жумласидандир.

Т. НАЗИРОВ.

МУҲИМ ТАДБИР

Мамлакатимизда ҳамма нарса инсон учун, инсон бахт-саодати учун. Халқ фаровонлигини ошириш — партиямизнинг иқтисодий сиёсатининг асосий мақсади. Партия ва ҳукуматимиз томонидан қабул қилинаётган иқтисодий тадбирларнинг ҳаммаси ана шу олий мақсадга — меҳнаткашларнинг кун сайин ўсиб бораётган моддий ва маънавий талабларини қондиришга қаратилган.

КПСС XXIV съезди совет халқи моддий ва маънавий даражасини янада кўтаришни тўққизинчи беш йилликнинг асосий вазифаси деб белгилаб берди. Шунинг учун ҳам биз мамлакатимиз ишлаб чиқариш кучларини янада тараққий эттиришга интилмоқдамиз. СССР Давлат страхованиеси Коммунистик партия ва Совет ҳукумати экономикани мустаҳкамлаш, халқ моддий фаровонлигини ошириш мақсадида амалга ошираётган тадбирлардан биридир. Амалдаги қонунчилик давлат страхованиесини икки усулда ўтказишни: мажбурий, кўнгилли шахсий ҳамда аҳоли мулкини страхование қилишни кўзда тутади. СССРда кўнгилли давлат страхованиеси меҳнаткашлар манфаатлари учун ўтказилади. Шунинг учун ҳам миллионлаб совет кишилари давлат страхованиеси хизматидан кенг фойдаланмоқдалар. Айниқса, ўтган беш йилликда аҳоли орасида кўнгилли страхование кенг қулоч ёйди. Саккизинчи беш йилликда мамлакатимизда кўнгилли страхование бўйича шартномалар сони 36 миллиондан 66 миллионга етди. Шу жумладан Ўзбекистонда 1 миллиондан 1,6 миллионга етди.

Меҳнаткашлар орасида ўз ҳаётини аралаш страхование қилиш кўпаймоқда. Аралаш страхование меҳнаткашлар пулларини йиғишнинг алоҳида усули бўлиб, страхование қилинганларга озгина миқдорда взнослар тўлаб бориш йўли билан страхование шартномаси тугагач, маълум миқдорда маблағни олиш ва страхование қилинган кишининг ҳаётида маълум воқеалар содир бўлганда эса қўшимча маблағ билан таъминланиш имконини беради.

Аралаш страхование шартномалари 16 ёшдан 65 ёшгача бўлган гражданлар билан турли страхование суммаларига 5, 10, 15 ва 20 йил муддатга тузилади. 100 сўмлик страхование суммасида ойлик взнос миқдори 48 тийиндан 1 сўм 86 тийингача бўлади. Страхование взнослари миқдори страхование суммасига, страхование муддатига ва шартнома тузилган кундаги ёшга боғлиқ. Хозир республикамиз меҳнаткашларидан 831 мингдан ортиқ киши ўз ҳаётини страхование қилиш бўйича шартнома тузганлар. Ўтган йили страхование қилинганларга ва уларнинг оилаларига страхованиенинг ана шу тури бўйича 5 миллион 479 минг сўмдан ортиқ, шу жумладан страхование муддатлари тугаши муносабати билан 274 минг сўм тўланди.

Болаларни страхование қилиш оммавий тус олмоқда. Болаларни страхование қилиш шартномалари ота-оналари ва уларнинг қариндош-уруғлари билан тузилади. Страхованиега 1 ёшдан 15 ярим ёшгача бўлган болалар қабул қилинадилар.

Ишчи ва хизматчилар томонидан страхование взнослари тўлашни шартнома асосида иш жойларидаги бухгалтериялар орқали амалга ошириш мумкин. Уй бекалари, пенсионерлар ва бошқа сабабларга кўра нақд тўлай олмайдиган кишилар омонат кассалари орқали расчёт дафтарчалари бўйича тўлашлари мумкин. Бу дафтарчани страхование гувоҳномаси билан госстрах инспекциясидан олинади.

Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги тобора ошаётганлиги туфайли аҳоли орасида мол-мулкни кўнгилли страхование қилиш кўпаймоқда. Республикамизда шу кунгача гражданларнинг мол-мулкини страхование қилиш бўйича 707 минг шартнома тузилди.

Гражданлар билан уй-жойлар кўнгилли страхование қилинса, табиий офат туфайли зарар кўрганда, бахтсиз воқеалар бўлганда ва ўт тушганда, транспорт воситалари ва мол-мулклари ўғирланганда страхование пули берилади.

Кейинги йилларда страхованиенинг янги янада имтиёзли шартлари жорий этилди.

Колхозлар ва мамлакатимиз меҳнаткашлари давлат страхованиеси органлардиан кўп миқдорда страхование пуллари ва тўловларини олмоқдалар. Кейинги икки йил — 1969 ва 1970 йилларда республикамиз колхозларига 119 миллион 219 минг сўм страхование тўловлари берилди. Шунингдек, шу давр мобайнида мол-мулкни страхование қилиш бўйича 34 миллион сўм миқдорида аҳолига моддий ёрдам кўрсатилди.

Давлат страхованиеси меҳнаткашлар фаровонлигини оширишга қаратилгандир. Ўз манфаатимиз учун страхование шартномаларини тузайлик.

А. УМАРХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Давлат страхованиесининг бош бошқармаси бошлиғи.

Партия маорифи системасида янги ўқув йили олдидан

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ ЧУҚУР ЎРГАНАЙЛИК

Партиямиз ўзининг бутун фаолиятида замонамизнинг энг илғор революцион фани бўлган марксизм-ленинизмга амал қилади. КПСС XXIV съезди Совет жамиятини ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва маданий жиҳатдан янада ривожлантиришнинг улуғвор программасини мамлакат тараққиётининг ҳозирги даврида унинг ташқи сиёсий йўлини ишлаб чиқиб, илмий коммунизм назариясини ривожлантиришга янги, муҳим ҳисса қўшди. Съезд қарорлари партиянинг узоқ даврга мўлжалланган амалий ишларининг ғоявий-назарий негизидир.

Партия коммунистларнинг, бутун Совет халқининг ижтимоий онглилигини, маънавий етуклигини оширишни, ташаббускорлигини ўстиришни, сиёсий активлигини ва меҳнатдаги ғайрат шижоатини кучайтиришни, ўз сиёсатини муваффақиятли равишда амалга оширишни ҳал этувчи шарти деб билади.

Самарали ташкилотчилик ва тарбиявий ишларни олиб бориб, партия съезди қарорларини муваффақиятли бажаришни таъминлаб туриш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Кенг меҳнаткашлар оммасида коммунистик дунёқарашни шакллантириш, уларни марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбиялаш — ғоявий-тарбиявий ишларнинг ўзагидир. Партия коммунистларни, партия совет ва хўжалик кадрларини ғоявий жиҳатдан чиниқтириш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиб келди ва ҳозир ҳам шундай ғамхўрлик қилмоқда. «Коммунистларга марксча-ленинча таълим бериш, — деган эди ўрток Л. И. Брежнев партия XXIV съездига КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладида,—ўз кўлами жиҳатидангина эмас, балки биринчи навбатда ўз ғоявий-сиёсий аҳамияти жиҳатидан ҳам улкан ишдир». Съезд партия сиёсатининг амалга оширилиши учун ҳар бир коммунистнинг жавобгарлиги тобора кучайиб боришини таъкидлаб ўтди. КПССнинг кучи—партия аъзоларининг юксак ғоявийлигида, активлиги ва фидокорлигидадир. Коммунистларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш, партия сафларининг жанговарлик қобилиятини кучайтиришнинг, партиянинг оммага сиёсий таъсирини ўстиришнинг асосий шартидир.

Партия ташкилотларининг марксизм-ленинизмни пропаганда қилиш соҳасидаги ишларига юксак баҳо бериб, съезд партия ўқуви системасини бундан кейин ҳам такомиллаштириш, формализм қолдиқларини қатъиян бартараф этиш, партия ўқувининг коммунистлар онглилиги ва активлигини ўстиришга таъсирини кучайтиришга қатъият билан эришиш зарур эканлигини таъкидлаб ўтди. Бунинг учун барча шарт-шароит: малакали пропагандист кадрлар, кўп нусхада нашр этилаётган сиёсий ва махсус ўқув китоблари, бой тажриба мавжуддир.

Партия маорифи системасида янги ўқув-йили КПСС XXIV съезди қарорларини ва материалларини чуқур, батафсил ўрганиш йили бўлади. Янги ўқув йили партия томонидан яқин йиллар ичида мўлжалланган вазифаларни муваффақиятли бажариш йўлида умумхалқ кураши давом этаётган вазиятда ўтади.

Съезд коммунистик идеалларни қурилишимизнинг конкрет вазифаларини янада активроқ, муайян мақсадни кўзлаб пропаганда қилиш вазифасини қўйди, токи меҳнаткашлар жонли, ривожланаётган, ҳаётни ўрганиш ва қайта қуришнинг қудратли қуроли бўлган марксизм-ленинизмни эгалласинлар. Янги ўқув йилида КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида баён этилган ғоялар ва қоидаларни ўрганишга алоҳида эътибор бериш керак. Ижодий марксизм-ленинизмнинг шу ғоят муҳим ҳужжатида мамлакатимиз тараққиётининг ҳозирги босқичи чуқур анализ қилинган, жаҳон революцион ҳаракати тажрибалари тўпланган, партия ички ва ташқи сиёсатининг ленинча йўли, коммунизм сари ғолибона ҳаракатимизнинг энг яқин ва келгуси вазифалари асослаб берилган.

Тингловчиларнинг диққат-эътиборини, аввало, КПСС XXIV съездида ишлаб чиқилган партия иқтисодий сиёсатини, янги беш йиллик план юзасидан директиваларни, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўллари тўғрисидаги таълимотни янада ривожлантиришга фан-техника революцияси муваффақиятларини хўжалик социалистик системасининг устунликлари билан узвий боғлаб олиб бориш масалаларини ўрганишга, беш йилликнинг асосий вазифаси ва мамлакат иқтисодий тараққиётининг умумий йўли — ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш асосида меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш йўлини тушунтириб беришга жалб этиш керак.

Совет жамиятининг ижтимоий-сиёсий тараққиётига доир масалалар сиёсий ўқишда катта ўринни эгаллайди. Съезд синфлар ва ижтимоий группаларни, миллатлар ва элатларни бир-бирига яқинлаштиришнинг энг муҳим процессларини марксизм-ленинизм нуқтаи назаридан таҳлил қилди. Мана шу энг муҳим процесслар натижасида кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи таркиб топди. Социалистик демократияга доир проблемалар янги кишининг шаклланиб камол топишида, ишлаб чиқаришни бошқариш ва кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашда меҳнаткашлар коллективининг ролини оширишга доир проблемалар янада чуқурроқ ишлаб чиқилди.

Коммунистик партия тўғрисида унинг ташкилотчилик, сиёсий ва мафкуравий ишлари тўғрисида ленинча таълимотнинг съезд томонидан янада ривожлантирилганлиги янги жамият қурилиши учун, жаҳон революцион ҳаракати учун ҳақиқатан ҳам жуда катта аҳамиятга эгадир. КПСС марксизм-ленинизмнинг софлиги учун қатъият билан курашмоқда, уни ижодий ривожлантирмоқда, назариянинг практика билан чамбарчас боғланишини таъминламоқда. КПСС тарихини ва сиёсатини, унинг революцион тажрибасини ўрганиш, партия қурилишининг асосларини, партия раҳбарлигининг ленинча принциплари ва методларини чуқур эгаллаш — коммунистларда ғоявий эътиқодни камол топтиришнинг, хўжалик, ижтимоий-сиёсий ва маданий қурилишга раҳбарлик соҳасида партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари форма ҳамда методларини такомиллаштиришнинг энг муҳим шартидир.

Бутун ғоявий-сиёсий ишларда бўлганидек, сиёсий ўқишда ҳам синфий йўлни изчиллик билан олиб бориш, ғоявий позицияларнинг аниқ ва равшан баён этилишига эришиш, кадрларни, барча коммунистларни буржуа ва ревизионистик қарашларга қарши, революцион таълимотимиз принципларидан ҳар қандай чекинишларга қарши курашнинг марксча-ленинча методологияси билан қуроллантириш керак.

Шу муносабат билан партиянинг тинчликни актив ҳимоя қилиш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш юзасидан ишлаб чиққан программасини, жаҳон социализм системасини ривожлантиришга, социалистик мамлакатларнинг иқтисодий интеграциясига доир масалаларни, жаҳон коммунистик ҳаракатини, барча антиимпериалистик кучларни янада жипслаштириш масалаларини ўрганишга, ҳозирги замон империализмининг хусусиятларини ўрганишга алоҳида эътибор бериш керак. Ҳар бир совет кишисида жаҳон революцион процессининг жаҳон миқёсида социализм тарихий ҳужумининг иштирокчиси, тинчлик ва ижтимоий тараққиёт йўлида курашчи деган интернационалистик онгни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш зарур.

Диалектик-материалистик қарашларни пропаганда қилиш ва аҳолини атистик руҳда тарбиялаш партия ташкилотчиларининг ва идеология муассасаларининг олиб бораётган бутун ғоявий-тарбиявий ишларининг ажралмас қисмидир. Совет кишиларининг илмий дунёқараши ва коммунистик аҳлоқи ўтмиш сарқитларига қарши кураш жараёнида зудлик билан камол топади.

Партия съезди қарорларини ва материалларини пропаганда қилиш ва уни тушунтиришнинг юксак ғоявий савияда бўлиши ҳамда муайян мақсадга қаратилиши ҳар бир кишининг, ҳар бир меҳнат коллективининг фидокорона меҳнати билангина экономикани ривожлантириш ва меҳнаткашлар фаровонлигини анча ошириш юзасидан партия белгилаб берган катта планларни амалга ошириш мумкин эканлигини бутун халқ оммасининг тушуниб олишини таъминлаш шу соҳадаги барча ишларимизда энг асосий масаладир.

Партия маорифи системаси учун ўқув планлари ва программалар, ўқиш ва методик адабиётлар янги талабларга мувофиқ равишда қайта ишлаб чиқилди. Уларнинг мазмуни съезд ғоялари билан бойитилди. Сиёсий ўқишнинг барча бўғинларида ўқиш процессини янада такомиллаштириш кўзда тутилмоқда.

Бошланғич сиёсий мактабларда В. И. Ленин таржимаи ҳолини, сиёсий билим асослари ва иқтисодий билим асосларини ўрганиш давом эттирилади. Шу программа юзасидан ўқишни тамомлаган мактабларда, шунингдек, янгидан ташкил этиладиган мактабларда съезд материаллари бутун ўқув йилига мўлжалланган махсус программа асосида олиб борилади.

Ўрта бўғинда — марксизм-ленинизм асослари мактабларида партия тарихи, сиёсий иқтисод, фалсафа ва илмий коммунизмни ўрганиш чоғида ҳам КПСС XXIV съезди материалларини чуқур ўрганиш лозим. Шу мактабларда ўқишни тамомлаган ўртоқларнинг сиёсий билимини янада ошириш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш керак. Бу кишилардан бир қисми назарий семинарларда шуғулландилар, мустақил ўқишда биринчи манбаларни ўрганишда, рефератлар ва докладлар тайёрлашда уларга ёрдам бериш керак бўлади. Марксизм-ленинизм асослари мактабларида ўқишга қолувчилар учун КПСС иқтисодий сиёсати асосларини ўрганишни ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

Марксча-ленинча таълимнинг олий бўғини — назарий семинарлар, партия активлари мактаби, марксизм-ленинизм университетлари учун янги ўқув планлари ва программалари тайёрланди. КПСС ва совет давлатининг жамиятимиз тараққиётидаги ҳозирги давр учун ишлаб чиққан иқтисодий, социал ва ташқи сиёсати, идеология ишлари ва партия қурилиши масалалари, ишлаб чиқаришни илмий бошқариш, янги кишини тарбиялаб камол топтириш масалалари шу ўқув планлари ва программаларида асос қилиб олинган.

Раҳбар кадрларга марксча-ленинча таълим бериш масалаларига партия ташкилотлари ҳамиша эътибор бериб туришлари лозим. Кадрларнинг назарий билимини ошириш ишлари кейинги йилларда анча яхшиланди. КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия олий мактабида, иттифоқдош республикалар, область, ўлка партия комитетлари ҳузуридаги олий партия мактабларида курсларни

АСАЛ МАВСУМИ

Ўзбекистонда асал йиғиш мавсуми тугади. Республиканинг ҳамма асаларилари қишлов «хоналар»га кўчирилди.

Республика асаларичилик бошқармасига қарашли Тошкент областидаги махсус асаларичилик совхозининг ходимлари бу йилги мавсумни яхши натижалар билан тугатишди.

Хўжалик давлатга 30 тонна асал топшириб, йиллик планни бажарди. Асаларилар гул асалини боғлардан, пахтазор ва канопзорлардан, тоғ этакларидаги ўт-уланлардан йиғишди. Бу ерда ҳар бир асалари оиласи 47 килограммдан асал берди, илғор асаларичи Г. Ф. Недосекин асаларилари оилалари эса 60 килограммдан асал берди. Хоразм областининг асалари питомниги ҳам йиллик топшириқни яхши бажо келтирди. Бу питомникнинг қутилари ёз бўйи Амударё тўқайларида турди. (ЎзТАГ).

ТОҒДАГИ ПИЛЛАПОЯЛАР

Баҳор-куз кезларида Паркент тоғларига чиқсангиз, кучли тракторларнинг ҳайқириғи дара-унгурларни тутиб кетади. Механизаторлар терраса очишяпти. Терраса тоғдан бўйра-бўйра ерни юлиб олиш деган гап. Тоғ бағрилари ўйилиб текисланилади. Тоққа қарасангиз, қирқилган террасалар худди баҳайбат супага ўхшаб кўринади. Афсоналарда таъриф этилган паҳлавон ана шу супа-нарвонлардан пояма-поя қадам қўйиб тикка кўтарилмоқчидай. Бу «нарвон»террасалар тракторчиларнинг иши. Шундан кейин кўчат экадиган агрегатлар келади. Тоғдаги супачаларга ёш ниҳоллар экила бошланади. Ерга ниҳол қадаш қанчалик машаққат ҳам қўлни тутадиган иш эканлигини боғбонларимиз яхши билишади. Ўрмончилар қўлида бир ажойиб агрегат бор эканки, кўчат экиш ҳам иш бўлмай қолибди. Чуқур ковлаш, тупроқ тортиш ҳаммаси механизмда бажарилади. 50 гектар ерга тўрт кунда кўчат экиб чиқилди. Қияликка эмас, балки текис майдонга қўлда эккан қўшни хўжаликлар 3 гектар ерга дарахт экиш учун тўрт кун овора бўлишибди. Ишнинг фарқи шундоқ ҳам кўриниб турибди. Бу ерда ортиқча изоҳга ҳожат ҳам йўқдир.

Тоғ ёнбағрига ишга тушиб, эрта тонгдан қош қорайгунча ўрмончилар тиним билмай қолган зингиз тегсин» деб бир бош мускати узиб келди.

Бу кўкарган дарахтлар, бу нишоналар ўрмончилар учун ниҳоятда азиз. Нега десангиз, булар ўрмончилар кўнглидаги ғуборни кўтарди. Тоғда мева битмайди деганларнинг нафасини ичига тушириб юборди.

Паркент ўрмон-мелиоратив станциясининг директори Фазлиддин Фахриддинов бугун станция қарамоғидаги ерлар харитасига яна бир қизил қалам тортиб қўйди. Тоғ террасаларидаги минг гектар ерга мевали дарахтлардан олма, олхўри, нок, ўрик, олча, ёнғоқ, бодом ва узум кўчатлари экилибди. Фазлиддин аканинг ўзи тоғу тошларни хўп кезган, сайил-томоша қилиб эмас, балки ишлаб, тер тўкиб, дарахт ўтқазиб, иҳота ниҳоллари ўтказиб кезган одам. Бу ерлар олти минг гектардан ошиб кетяпти. Фарғонада у ва ҳамкасблари эккан дов-дарахтлар яшнаб турибди. Шулардан бирини Шаварда массиви дейишади. Тошлоқ ер эди. Мана энди толу тераклар соя ташлаб турибди. Тошлоқда гул ундириш деб, эҳтимол шуни айтишар. Қурама тоғларидаги Қорақиясой, Новвойсой, Совуқбулоқ, Қизотасой, Шовғайсойда ўрмонлар шовуллаб турибди.

бир чоғда қишлоқда ғалати овоза тарқалиб қолди. Институтни битиргандан бери фақат отпускада ўз қишлоғи Сўқоққа келиб-кетадиган Фазлиддин кўпчиликка бош бўлиб тоғда ўрмон экаётганмиш. Умри боғда ўтган кекса паркентликлар тоғда мевали дарахт тутиб кетмайди. шу болалар бекорга овора бўлишяпти, меҳнати зое кетади, Фазлиддин кўп яхши йигит эди, ҳукуматнинг олдида уялиб қолмасмикин, эҳ аттанг, деб қўйишарди. Бу ҳам майли-я, бошқа миш-мишларни айтмайсизми?! Гўё тоғ яйловлари банд бўлиб, мол ейгани жой қолмасмиш. Оғзига кучи етмаганлар бу Фазлиддиннинг ўзбилармонлиги деб қўй-эчкимиз тупроқ ялайдими, деб ғовға солишди.

Биз ўтган йили экилган ниҳоллар оралаб боряпмиз. Дарахтлар ўзини тутиб олиб, баъзилари нишона кўрсатиб турибди. Экилган кўчат борки, кам-кўстсиз барқ уриб турибди. Ўрмончилар отрядининг бошлиғи Хайитали Анваров кўзлари чақнаб у террасадан бу террасага бошлайди.

— Анави олхўрини қаранг! Бир ёшлик, Нишона қилибди!

У ёш ниҳол ёнига чўккалаб, мевасини санайди: бир, икки, тўрт-беш! Росмана олхўрилар!

Яна юқорига кўтарилиб бошқа террасага чиқамиз. Бу ерлар токзор. Кекса ўрмончи Юнусали Отабоев «Тоғ узуми нишонасига оғ-

Ҳамма янги ишда бўлгани сингари мелиоратив станция ходимларининг ҳам юмушлари, ташвишлари оз эмас. Иккинчи отряд бошлиғи Ҳайитали Анваров кўчат масаласида куйиниб гапирди. «Қани энди кўчатзоримиз бўлса, деб орзу қилиб келамиз. Наманган даги питомникдан кўчат олиб келиш анча ташвишли, йўл узоқ. Бунинг устига кўчат уриниб қолади. Паркентнинг ўзида кўчатзор ташкил қилсак, айни мудао бўлар эди-да. Ҳозир Наманагандан келтирилаётган бир дона кўчат бир сўмга тушяпти. Шу ерда етиштирсак, 10 тийин бўларди. Фарқи оз эмас-а нима дедингиз?»

Табиатни офатлардан муҳофаза этишга бел боғлаган ва пировардида ён-атрофдаги хўжаликларнинг экономикасини кўтариш, уларни янада бадавлат қилиш учун илм-фанга, қудратли техникага таяниб иш кўраётган Паркент ўрмончиларига ҳар қанча мадад берилса, ишлари элга кўз-кўз қилинса, ташаббуслари қўллаб-қувватланса арзийди. Чунки тоғ пиллапояларидаги ўрмонлар тобора кўпайиб, тобора қалинлашиб, эътиқоди бутун одамлар меҳнати, матонати, бардоши самарасини эл-юртга кўрсатиб турибди.

Н. ЁҚУБОВ,
А. АБДУҚОДИРОВ.

КОНВЕРТЛАРНИ ОЧГАНДА

ШУРЧИ районидаги Янгибозор қишлоқ Совети ижроия комитети пахта йиғим-терими мавсумида колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни кучайтиришга алоҳида аҳамият бермоқда. Қишлоқ Совети территориясидаги 8 та медпункт, иккита доимий ва 24 та мавсумий болалар боғчаси иши намунали ташкил этилди. 3 та клуб ҳузуридаги агитаторлар Жданов номли колхоз бригадаларига бириктириб қўйилди.

М. МАМАРАСУЛОВ.

●

БАЛИҚЧИ районидаги Чинобод Матлубот жамияти шу кунларда савдо хизматини бевосита далага кўчиришга катта эътибор бермоқда. Дала шийпонларида ҳозир 24 та сотувчисиз дўкон ишлаб турибди. 6 та кўчма дўкон ҳам пахтакорларга хизмат қилмоқда. Матлубот жамияти правлениеси колхоз фермаларида ва қурилиш ташкилотларида ҳам сотувчисиз дўконлар очиш тадбирларини белгилади.

Ш. АБИЛАЗИЗОВ.

●

БУХОРО шаҳридаги 4-алоқа бўлими ходими М. Бўрухов СССР Алоқа министрлигининг иккита Фахрий ёрлиғини ва қимматбаҳо мукофотларини олишга сазовор бўлди. Ўртоқ Бўрухов почтальонлик вазифасини сидқидилдан адо этиш билан чегараланиб қолмай, газета ва журналларга обуна тўплашда намунали меҳнат қилаётганлиги учун ана шундай мукофотларга сазовор бўлди. Шаҳар меҳнаткашлари бу меҳнатсевар почтальонни шаҳар Советига депутат қилиб сайлаганлар.

О. ОЧИЛОВА.

●

Н-ҚИСМ партия ташкилоти ва комсомол комитети қардош социалистик республикалар иттифоқи тузилганлигининг 50 йиллиги олдидан адабий кечалар ўтказа бошлади. Биринчи адабий кеча серқуёш Ўзбекистонга бағишланди. «Салом, Ўзбекистон» деган адабий кечада «Ўзбекистон тўққизинчи беш йилликда» мавзусида лекция ўқилди. Солдатлардан Исломов, Юсупов ва Умаровлар ўзбек адабиёти ва санъатининг равнақи тўғрисида гапириб бердилар. Сўнгра кечада ўзбекча куй ва қўшиқлар янгради.

Р. ЖАЛИЛОВ.

• • •

Хатирчи районидан Ш. Ҳолматов, Шофиркон районидан Р. Раҳимова, Мари шаҳридан Р. Солихонов ўртоқлар ҳам редакцияга хабарлар йўллаганлар.

СУРАТЛАРДА: 1. Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг чевар термчиларидан (ўнгдан) Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ҳ. Деҳқонова ва М. Абдуҳакимовалар. 2. Оққўрғон районидаги «Москва» колхозининг моҳир механик-ҳайдовчиси Муслим Тафиев. Бу пешқадамлар йиғим-теримда барчага намуна кўрсатиб ишлашмоқда.

А. Тўраев фотолари.

*

ШИЖОАТКОРЛАР

Мусобақадошлар даласидан

репортаж

Ҳар фаслнинг ўзига хос фазилати бор. Куз сеп ёйган далалар кишининг баҳридилини очади. Кун бўйи тер тўкиб ишлаб, қуёш нурида шарбат тўплаётган қовун-тарвузлар, ишкомларда ғарқ пишиб тилларанг товланаётган ширин-шакар узумлар, анору олма, нашватидан тотиниб. бир оз ҳордиқ чиқарсангиз, бутун чарчоғингиз чиқади-кетади.

Айни шу кезларда дала кезсангиз, чамандек очилган пахтазор оралсангиз, қўли қадоқ кишилар билан суҳбатлашсангиз, улар ғалвирни сувдан кўтариш пайти келганлигини, партия, давлат ва эл-юрт олдида берган сўзларининг уддасидан чиқиб. маррага ёруғ юз билан етиб келиш борасида қилинаётган сафарбарликларни қайнаб-тошиб. ғурур билан гапириб беришади.

Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз далаларини кўздан кечирганимизда бунга яққол ишондик. Колхоз райондаги йирик хўжаликлардан бири ҳисобланиб. 2 минг гектар ерда пахта етиштиради. Оққўрғон райони билан мусобақалашаётган районнинг 72 минг тонналик хирмонига ўзларининг 6 минг тонналик «оқ олтин»и билан улуш қўшадилар. Далалардаги ҳосил олинган мажбуриятни қоплайди Ленинчилар ўтган йили пахта тайёрлаш планини ошириб бажарган эдилар. Бу йилги марра ҳам чакки эмас. Ҳар гектар ердан 30 центнердан хирмон кўтаришга аҳду қарор қилинган. Колхозчилар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун теримнинг дастлабки кунидан бошлабоқ ишга уюшқоқлик билан киришдилар. Етиштирилган пахта асосан уруғлик бўлганлиги сабабли дастлабки 2 минг тоннаси қўлда терилади. Шундан сўнг дефолиация ўтказилади. Колхоздаги мавжуд 45 «зангори кема» пахтазорда жавлон уради.

— Ўтган йили, — дейди колхоз агрономи Жамол Тўйчиев, —78 процентга яқин ердаги ғўзага вилт тушиб, ҳосилдорлик белгиланганидан паст бўлди. Бу йил вилтга чидамли «Тошкент 1-2» навларини экдик. Натижада вилт касаллиги деярли йўқолди.

Учинчи бригада аъзолари ўтган йили пландаги 25 ўрнига 28,5 центнердан ҳосил кўтарган эди. Бригада бошлиғи Ҳалимбой Эшматов билан суҳбатлашганимизда, у бу йилги режалари ҳақида сўзлаб берди. Далаларда ҳосил мўл. Ҳар бир тупда 12-14 тадан бўлиқ кўсак бўлиб, ундан тўрт-бештаси лўппи очилган пахталар. Мана шуларни ҳисобга олган бригада аъзолари ҳосилдорликни 31 центнерга етказишга сўз бердилар. Давлат планини 10 октябргача бажаришга қарор қилинган. Далаларда иш қизғин. Бу йил эл хирмонига 10 тонна пахта тўкишга сўз берган Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Холбуви Деҳқонова ва 8 тоннадан пахта териш юзасидан ўзаро мусобақалашишаётган Меҳрижон Абдуҳакимова, Тошхон Каримбоева. Ўрин Фозилова. Риҳси Абдуллаевалар ҳар куни 150-160 килограммдан «оқ олтин» териб. бошқаларга намуна кўрсатишмоқда.

Коммунист Йўлдош Раҳимов. Мирзаҳол Маҳаматов бошлиқ бригадаларнинг далаларида ҳам меҳнат булоқлари жўш урмоқда.

Колхоз аъзолари 10 октябргача планни бажаришга қарор қилишган. ҳозир ҳар куни йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта топширилмоқда. Шу кунлардаги терим суръати колхоз маъмуриятини ҳам, колхоз аъзоларини ҳам қаноатлантираётгани йўқ. Далада чамандек очилиб ётган пахта терими суръатини ҳозирдан бошлаб тезлаштириш зарур, бўлмаса шошириб қўяди.

Янгийўл районининг бошқа қатор пахтакор хўжаликларида ҳам йиғим-терим ишлари қизғин бормоқда. Янгийўлликлар билан беллашаётган Оққўрғон райони пахтакорлари ҳузурига ўтдик. Оққўрғонликлар ўтган йили давлатга пахта сотиш планини Тошкент областида биринчи бўлиб бажарган эдилар. Улар бу йил 90 минг тонна пахта етказиб бериш ва унинг 68 минг тоннасини машиналарда териш мажбуриятини олганлар. Районнинг «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, «Ленинобод». Свердлов номли ва «Москва» каби қатор хўжаликларида машина терими бошлаб юборилди. «Москва» колхози 530 гектар ерда пахта етиштирмоқда. Унинг 500 гектаридаги ҳосил, яъни 90 проценти «зангори кема»лар ёрдамида териб олинади. Колхоз заршунослари пландаги 26 ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» етказиб беришга бел боғлашган. Ишлаб чиқилган тадбирларга кўра, давлатга пахта сотиш плани 18 иш кунида — 2 октябрда. мажбурият эса 20 октябргача бажарилиши керак. Бунинг учун мавжуд 22 терим машинаси сифатли ремонтдан чиқарилди ва пўлат этакларидан дурдона тўка бошлади.

— Планни кўрсатилган муддатларда бажариш учун, — дейди колхоз раиси Смоил Шубладзе. — техникадан унумли фойдаланиш ва бутун кучни теримга сафарбар қилиб. суръатни оширмоқ талаб этилади. Кунига йиллик планнинг 5-6 проценти миқдорида пахта териб топширмоғимиз лозим. Амалда ҳам шундай бўлаётир.

Колхознинг 3-бригадасига бели меҳнатда қотган. пахтачиликнинг сиру асрорини эгаллаб олган асл деҳқон Ислом Алиев бошчилик қилмоқда. Бу илғор бригада 90 гектар ерда пахта етиштириб. ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтармоқчи Далаларда етиштирилган мўл-кўл ҳосил буни бемалол қоплайди. Хосил 100 процент машиналар ёрдамида териб олинади.

— Дефолиацияни ўз вақтида ўтказганлигимиз, — дейди бригада бошлиғи И. Алиев, — машина теримини барвақт бошлаб юбориш имконини берди. Шу кунларда йиллик планнинг 6 проценти миқдорида пахта топширяпмиз. Далаларимизда 3 та терим машинаси бетўхтов ишлаб турибди. Бу «зангори кема»ларни илғор пўлат от суворийлари бошқаришмоқда. Улардан бири ўтган йили Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган Муслим Тафиевдир. У бу йил 150 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган. Илғор механик-ҳайдовчи ўзининг ҳалол меҳнати эвазига 3800 сўм даромад қилди. Мурил Идрисов, Жаъфар Нажибов каби суворийларимиз ҳам 100 тоннадан пахта териш учун курашмоқда. Уларнинг ҳар бири кунига 4-5 тоннадан пахта териб беришаётир

Шунингдек. колхознинг Зулпан Жўлдибоев, Турсибек Бектоев. Қолдибек Ўролов ўртоқлар бошлиқ бригада далаларида ҳам йиғим-терим кун сайин қизитилмоқда. Кечки пайт пахта ортилган тележкалар колхознинг асфальтланган текис ва равон йўллари бўйлаб пахта пункти томон йўл олади. Ҳа, булар деҳқоннинг завқини оширади. Бу карвонни кўриб ўз меҳнатининг самараси эканлигидан ғурурланади.

Қуёш аста-секин ботиб. уфқни қизил шафақ қоплади, олис-олислардаги тоғлар қорайиб кўринар. кун уйқуга кирарди. Бу ерларда эса елкаларига этак ташлаган одамлар меҳнатдан бўшаб уйга жўнашмоқда. Кўркам уйларида меҳнат гаштини суриб. келаси кунга куч тўплайдилар. Уларнинг пешана тери, қўл кучи билан ташкил топган тоғўпар пахта хирмонлари халқ бойлигига бойлик қўшади. дастурхонимиз тўкинсочин бўлади, эл-юртни кийинтиради.

Т. УНАБОЕВ.
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

200 мингдан ортиқ партия, совет ходимлари битириб чиқдилар. Жуда кўп хўжалик раҳбарлари халқ хўжалигини бошқариш институтида, министрликлар ҳузурида ташкил этилган малакани ошириш институтларида ўқимоқдалар. Марксча-ленинча ўқиш системасида — республика ва область активлари учун ташкил этилган 300 семинар, 339 та марксизм-ленинизм университетлари ва 2084 та партия мактабларида партия, совет ва хўжалик ходимлари ўз билимини оширмоқда.

Съезд иқтисодий ва тарбиявий ишларни бир-бири билан чамбарчас боғлаб олиб бориш зарур эканлигини таъкидлаб ўтди. Ғоявий таъсир кўрсатишнинг самарадорлиги иқтисодий, ижтимоий тадбирлар билан, инсон онгининг шаклланишига таъсир кўрсатувчи жамики омиллар билан ўзаро боғлиқдир.

Раҳбар ходимлар сиёсий ва идеология ишларида бевосита қатнашиб туришлари, ўзлари қабул қиладиган иқтисодий ва маъмурий тадбирларнинг тарбиявий аҳамиятини ҳамиша ҳисобга олиб туришлари лозим. Меҳнаткашлар коллективида ижодий ишчанлик вазиятини вужудга келтиришда ўртоқларча ҳамкорлик муносабатларини, коллективизмни, икки томонлама масъулият ҳиссини кучайтиришда. ишлаб чиқаришни бошқаришда ҳамда кишиларни тарбиялашда ҳар бир меҳнаткашнинг активлигини кучайтиришда раҳбар кадрларнинг ролини ва жавобгарлигини ошириш муҳим вазифадир. Марксча-ленинча таълим бошқариш, ташкилотчилик ишларининг форма ва методларини такомиллаштиришга кўмаклашмоғи лозим.

Марксча-ленинча ўқиш системасида иқтисодий билим беришни кенгайтириш ва такомиллаштириш ишлари янги ўқув йилида ҳам давом эттирилади. КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларга иқтисодий билим беришни яхшилаш тўғрисида»ги қарорида партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамда хўжалик органларининг шу муҳим соҳадаги вазифалари ва унинг истиқболлари белгилаб берилган. Халқ хўжалигидаги раҳбар кадрларнинг ва мутахассисларнинг диққат-эътибори марксча-ленинча иқтисодий назария проблемаларига ва партиянинг иқтисодий сиёсатига, ишлаб чиқаришни бошқаришнинг замонавий фани ва практикаси, кишиларни тарбиялаш ва ташкил этиш методларини такомиллаштириш проблемаларига жалб этилади. Ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларнинг партия иқтисодий сиёсатини, иқтисодий билим асосларини, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни илмий ташкил этиш асосларини, корхоналарда, қурилишларда, колхоз ва совхозларда олиб борилаётган иқтисодий практикасига доир масалаларни ўрганишларини ташкил этиш керак.

Иқтисодий билим беришда министрликлар ва идораларнинг, хўжалик раҳбарларининг масъулияти ошади. Корхоналарнинг, халқ хўжалик тармоқларининг ўзига хос хусусиятларини меҳнаткашлар турли категорияси меҳнатининг характерини ҳисобга олган ҳолда иқтисодий таълимнинг табақалашган системасини вужудга келтириш, ўқиш учун зарур шарт-шароит яратиш, ўқув базасини мустаҳкамлаш керак.

Иқтисодий билим бериш — меҳнаткашларнинг илмий дунё қарашини ва сиёсий онгини шакллантириш соҳасида партия ташкилотлари олиб борадиган ишларнинг муҳим қисмидир. Айни вақтда бу иш уларга социалистик хўжалик юритиш практикасини ўргатиш формасидир. Шунинг учун ҳам иқтисодий ўқишнинг, кишилар дунёқарашини, назарий билимини кенгайтиришдан иборат вазифасини сақлаб қолган ва чуқурлаштирган ҳолда, бу ўқишни ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг конкрет вазифаларини ҳал этиш билан мустаҳкам боғлаб олиб бориш керак. Партиянинг меҳнаткашлар туб манфаатларини ифодаловчи иқтисодий программасини чуқур тушунтириш социалистик тузум замиридаги жуда катта кучларни ишга солишнинг муҳим омилидир.

Ҳозирги вақтда 2,5 миллион киши шуғулланаётган 80 минг коммунистик меҳнат мактаби бор. Зўр эътиборга сазовор бўлган бу мактаблар ишлаб чиқаришда илғор тажрибани пропаганда қилишнинг, меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий иш олиб бориш учун уларни социалистик мусобақага ва меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракатига актив жалб этишнинг самарали формаси бўлиб қолди. Партия, касаба союз ташкилотлари, министрликлар ва корхоналарнинг раҳбарлари бу мактабларнинг ишларини яхшилаш чораларини кўришлари, шу мактабларда ўқиётган ишчилар ва колхозчилар сонини кўпайтиришлари, халқ хўжалиги тармоқларининг хусусиятларини ҳисобга олиб ўқиш программаларини тузиб чиқишлари ва ўқиш методика қуроллари билан таъминлашлари, пропагандистларни танлаш ва уларга таълим беришлари лозим.

Кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашда социалистик мусобақанинг роли жуда катта. Партия Марказий Комитети мусобақани ташкил этишни яхшилаш зарур эканлигини уқтириб ўтди. Мусобақа меҳнат унумдорлигини ва ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга меҳнатга нисбатан маънавий рағбатни кучайтиришга омманинг ижодий активлигини янада юксалтиришга қаратилиши лозим. Ҳозирги шароитда социалистик мусобақанинг аҳамиятини, хусусиятларини ҳамда вазифаларини чуқур тушунтириб бериш, шу мусобақага меҳнаткашлар кенг оммасини тобора кўпроқ жалб этиш — эндиликда партия ташкилотлари олиб борадиган сиёсий ва тарбиявий ишларнинг муҳим бўғини бўлиб қолди.

Партия ташкилотлари зиёлиларни сиёсий жиҳатдан тарбиялаш масалалари билан доимо ва маҳорат билан шуғулланишлари, марксизм-ленинизм соҳасидаги билимларини ошириш ва чуқурлаштириш, съезд материалларини ва қарорларини чуқур ўрганишда уларга ёрдам беришлари лозим. Бу эса зиёлиларнинг ҳозирги ижтимоий ҳаёт тараққиёти тенденцияларини тўғри тушуниб олиши учун айниқса муҳимдир. Олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари, маориф. соғлиқни сақлаш, маданият ходимларидан иборат 4,2 миллиондан ортиқ киши ўтган йили назарий семинарларда шуғулландилар. Бу кишиларнинг ярмидан кўпи Ленин асарларини, иқтисодий назарияни ўргандилар.

Илмий муассасаларнинг ходимлари, ижодий зиёлилар фан-техника революциясининг фалсафий ва ижтимоий-иқтисодий проблемаларини. марксча-ленинча билим назариясини ва илмий тадқиқотлар методологиясини ғоят қизиқиб ўрганмоқдалар. Бу проблемалар социализм билан капитализм ўртасида бораётган ғоявий-назарий курашда асосий ўринни эгаллаётганлиги учун ҳам бу проблемаларга нисбатан қизиқишни кучайтириш ва бу проблемаларни чуқур ўрганиш керак. Совет халқининг коммунизм учун олиб бораётган умумий курашида интеллигенциянинг ролини ва масъулиятини ошириш — унинг энг муҳим иқтисодий ижтимоий-сиёсий ва мафкуравий проблемаларни чуқур ўрганишини, партия сиёсатини амалга оширишда унинг актив иштирок этишини талаб қилади.

Партия ташкилотлари кейинги йилларда комсомол сиёсий ўқувига нисбатан эътиборни кучайтирдилар. Янги ўқув йилида партия съезди материалларини ҳисобга олган ҳолда ўқув қуроллари яратиш учун конкурс ўтказилди. Ўқув программалари ишлаб чиқилди, пропагандистлар составиi мустаҳкамланди, уларни ўқитиш ишлари йўлга қўйилмоқда. В. И. Ленин таржимаи ҳолини, КПСС тарихини партиянинг иқтисодий сиёсатини ўрганаётган комсомоллар, ёшлар сони кўпаймоқда. Ёшларни ғоявий жиҳатдан тарбиялашнинг таъсирчан оммавий формалари — ленинча имтиҳон, ленинча дарслар кенг кўламда ўтказилмоқда Комсомол сиёсий тўгаракларида янги ўқув йили КПСС XXIV съезди материаллари юзасидан ленинча дарс билан бошланади.

Ёшларнинг марксча-ленинча дунёқарашини шакллантириш, уларни синфий онглилик, коммунистик ахлоқ руҳида, партия сиёсатини амалга оширишда юксак активлик руҳида тарбиялаш ишлари бундан кейин ҳам партия ташкилотларининг муҳим вазифаси бўлиб қолади.

Партия ўқувининг самарадорлигини ошириш — партия ташкилотларининг доимий вазифасидир. Сиёсий ўқишнинг сифатига, унинг мазмуни ва таъсирчанлиги масалаларига эътиборни кучайтириш, унинг коммунистик қурилиш соҳасидаги конкрет вазифалар билан, кишиларнинг меҳнати ва ижтимоий фаолияти билан алоқасини мустаҳкамлаш керак.

Коммунистларга марксча-ленинча таълим бериш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш, машғулотларнинг самарадорлигини ошириш, пропагандистларни танлаш ва ўқитишни яхшилаш билан уларнинг назарий билим савиясини ва методик маҳоратини ошириш билан чамбарчас боғлиқдир.

Ҳозирги вақтда назарий жиҳатдан чуқур билимли ва сиёсий етук коммунистлардан 1 миллион 100 минг киши пропагандист бўлиб ишламоқда. Партиямиз уларнинг фаолиятига юксак баҳо беради. «Партия ташкилотлари, — деб уқтириб ўтилади КПСС XXIV съезди резолюциясида, —пропагандист кадрлар тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишлари, уларнинг самарали ишлаши учун энг яхши шароит яратиб беришлари лозим».

Пропагандистларнинг назарий билимини ошириш мақсадида муҳим назарий масалалар юзасидан конференциялар ўтказиш, олимлар билан муайян темаларда учрашиб туриш, семинарларда коллектив бўлиб муҳокама қилиш ва мунозара қилиш каби ижобий натижалар берган тадбирларни энг мураккаб ва сиёсий ўткир масалаларни чуқур ўрганишга ёрдам берадиган, машғулотларни ўтказишга ижодий ёндошишни ўргатадиган барча тадбирларни мунтазам равишда амалга ошириб туриш керак.

В. И. Ленин пропагандистлик ва агитаторликка бир санъат деб қараган эди. Пропагандистларда методик маҳоратнинг асосий мазмуни мана шу санъатни эгаллашдан иборат бўлмоғи лозим.

Партия ташкилотлари марксча-ленинча таълимга раҳбарликни такомиллаштириб, коммунистларга нисбатан талабчанликни оширишлари, уларга амалий ёрдам бериб туришлари. ўз сиёсий билимини оширишда, ижтимоий процесслар ва ҳодисаларга партиявий нуқтаи назардан тўғри баҳо бера билиш маҳоратига эга бўлиш учун уларнинг мунтазам ўқиши тўғрисида ғамхўрлик қилишлари лозим. Актуал масалалар юзасидан коллектив суҳбатлар ва мунозаралар, назарий ва илмий-амалий конференциялар ўтказишга докладлар ва рефератларни тайёрлаш ва муҳокама қилиш, диплом ҳимоя қилиш ва курс ишларини амалий топшириқларни бажаришга кўмаклашиш каби синовдан ўтган методлардан кенг фойдаланиш керак. Меҳнаткашлар ўртасида пропаганда ва оммавий-сиёсий ишларни олиб боришда коммунистларнинг бевосита иштирок қилиши ўқишнинг таркибий қисми, давоми бўлмоғи лозим.

Нашриётлар, газета ва журналлар, телевидение ва радио съезд қарорларини тушунтириб беришда, коммунистларнинг марксча-ленинча таълими, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, пропагандистларнинг ижобий иш тажрибаларини умумлаштириш ва кенг ёйишда катта роль ўйнайдилар.

КПСС XXIV съезди ҳужжатлари СССР халқлари тилларида 20 миллион нусхадан кўпроқ нашр этилди. Сиёсий адабиёт нашриёти, «Мисль» нашриёти янги ўқув йилигача 37 ном билан дарслик, хрестоматия, методик ва кўрсатмали қуроллар нашр этади. Китобхонлар В. И. Ленин таржимаи ҳоли, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихининг янги нашрларини, сиёсий иқтисод бўйича янги китобларни, шу жумладан «Иқтисодий билим асослари» китобини оладилар. «Илмий коммунизм асослари», «Илмий коммунизм бошланғич курси», «Партия қурилиши асослари» ва бошқа китоблар нашр этилди. «Коммунист», «Политическое самообразование», «Вопросы экономики», «Вопросы философии», «Плановое хозяйство» каби ижтимоий-сиёсий журналлар, шунингдек «Экономическая газета» семинар тингловчиларига ёрдам тариқасида назарий мақолалар ва консультацияларни системали равишда эълон қилиб туради. Марказий телевидение, радио орқали «Миллионлар университети» деган рубрика остида лекциялар ва консультациялар ташкил этилади. Марказий газеталар мунтазам суратда назарий мақолалар эълон қилиб турадилар. КПСС XXIV съезди қарорларининг мазмунини, тарихий аҳамиятини чуқур тушунтириб бериш, бу ишни ишонтирарли далиллар билан, оммабоп ва ёрқин тарзда олиб бориш, пропаганда ва оммавий информациянинг барча бўғинларида ишловчи ходимларнинг энг муҳим вазифасидир.

Коммунистларни, барча меҳнаткашларни ғоявий жиҳатдан тарбиялаш билан боғлиқ ҳамма масалалар ҳамиша партия ташкилотларининг диққат марказида туриши керак. Янги ўқув йили меҳнаткашларга марксча-ленинча таълим беришнинг, уларни тўққизинчи беш йиллик топшириқларини, КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун сафарбар этишнинг янги масъулиятли давридир. Барча партия ташкилотларининг куч-ғайрати эндиликда мана шу вазифаларни амалга оширишга қаратилади.

(«ПРАВДА» 18 сентябрь).

СПОРТ ХАБАРЛАР

Кучлилар беллашуви

Тошкент Бутуниттифоқ мусобақалари тез-тез ўтказиб туриладиган катта даргоҳга айланиб қолди. Яқингинада республика пойтахтида махсус теннис стадиони қуриб битказилганди. Унда қисқа вақт ичида бир қатор катта-кичик мусобақалар бўлиб ўтди. Кеча «Динамо» деб номланувчи ана шу теннис стадиони мамлакатимизнинг энг кучли спортчиларини ўз бағрига олди.

Бу бутуниттифоқ мусобақасида мамлакатимизнинг моҳир теннисчилари «Динамо» жамияти марказий совети биринчилиги учун беллашадилар. Теннис бўйича Бутуниттифоқ чемпионати Тошкентда ўтказилиши мухлисларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Теннисчиларнинг бу катта олишувлари 26 сентябргача давом этади.

Олдинда қизғин «жанг»лар

Мамлакат шахмат чемпионати мусобақалари давом этмоқда .Чемпионат Ленинградда бу сафар 10-марта ўтказилиши. Шахмат усталари «жанг»ини ленинградликлар охирги марта 1963 йили кузатишганди. СССР чемпиони деган шарафли ном шу кунгача 22 шахматчига насиб этган бўлиб, бундан 6 мартасига Ботвинник муяссар бўлган.

Бу галги XXXIX чемпионат ғолиби бўлиш кимга насиб бўларкин? Ҳозирча иккинчи тур ўйинлари қуйидагича тугади: Платонов Григорянни, Цейтлин Николаевскийни, Ваганян Карповни мағлубиятга учратди. Тукмаков — Карасев, Полугаевский — Смислов, Таль—Капенгут ўйинлари дуранг бўлди. 4-турдан кейин Цейтлин, Савон ва Капенгутлар 2,5 очко билан олдинда боришмоқда. Олдинда эса қизғин «жанг»лар турибди.

Баскетболчиларимиз — чемпион

Якшанба куни спортнинг мазкур тури бўйича ўтказилган Европа чемпионатининг ҳал қилувчи ўйинлари бўлди. Олтин медалларни қўлга киритиш учун курашда совет баскетболчиларига югославиялик спортчилар билан беллашишга тўғри келди. Спорт курашига айланган бу учрашувда аввал Югославия терма командаси ўйинчилари устунлик қилиб туришди. Лекин, баскетболчиларимиз ташаббусни қўлга олиб 69:64 ҳисобида ғалабага эришдилар. Бронза медалини биринчи марта италияликлар олишди. Шундай қилиб Эссен шаҳридаги чемпионат совет спортчиларининг ғалабаси билан якунланди.

Футбол майдонларида

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Ҳиндистон терма командаси биринчи учрашувда 5:0 билан енгилди. Жавобсиз тўпларни СССР терма командаси футболчилари киритишди. Олий лига командалари ўртасида икки учрашув бўлди: «Динамо» (Мн) — «Нефтчи» 2:0, СКА—«Заря» 3:1.

Турли мамлакатларда

ҚИЗИҚИШ КАТТА

«БИЗ ЎРТОҚ БРЕЖНЕВНИНГ ВИЗИТИНИ САМИМИЙ ТАБРИКЛАЙМИЗ».

Югославия коммунистлар союзининг органи «Коммунист» газетасининг редакцион мақоласида президент Титонинг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг яқин вақтлар ичида қиладиган дўстона визити Югославия—Совет муносабатларида муҳим воқеадир, дейилади. Югославия СССР билан ўз муносабатларига ҳамиша ғоят катта эътибор бериб келган эди. Ўзаро алоқалар ва ҳамма соҳаларда ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдорлик сўнгги вақтларда юксак сиёсий даражада бўлиб ўтган алоқаларда ҳам ўз ифодасини топмоқда. Ҳукумат раиси М. Рибичич, ташқи ишлар давлат секретари М. Тепавац, Югославия коммунистлар союзи Президиуми Ижроия бюросининг аъзоси М. Тодорович (у КПСС XXIV съездида Югославия партия делегациясига бошчилик қилган эди) Совет Иттифоқига бориб келишди. Бўлиб ўтган бошқа ҳамма кўпдан-кўп учрашувлар ва музокараларда Югославиянинг тутган позицияси ҳамкорликка интилиш руҳи билан суғорилди. Леонид Ильич Брежневнинг визити арафасидаги ҳозирги пайтда, деб давом қилади газета, Югославия—Совет муносабатлари тобора мустаҳкамлашиб, сермазмун бўлиб бормоқда, буни таъкидлаб ўтмоқ зарур. Шундай бўлсада, албатта, барча имкониятлардан фойдаланиб бўлингани йўқ — бу нарса Югославия делегацияси билан совет делегацияси ўртасидаги музокаралар чоғида янги-янги куч-ғайратга ундовчи омил бўлиб чиқишига ишончимиз комилдир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Югославияга қиладиган визити халқаро майдонда катта-катта ўзгаришлар юз бераётган даврда ўтмоқда. Бу ўзгаришларни амалга оширишда Совет Иттифоқи муҳим роль ўйнайди. Тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорликдан ҳаётий манфаатдор бўлган қўшилмаган мамлакатлар, дейилади мақолада, халқаро майдонда муваффақият билан иш кўрмоқда. Халқаро муносабатларнинг истиқболлари боғлиқ бўлган катта-катта проблемалар ҳал этила бошланишини, мавжуд ва эҳтимол тутилган танглик ва можароларнинг сабабларига барҳам берилиши ва ўчоқлари тугатилишини талаб қилувчи овозлар бутун дунёда кучайиб бормоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг визити ва ўтказадиган музокаралари икки томонлама муносабат масалалари билангина чекланиб қолмай, албатта, ҳозирги дунёдаги можароли вазият сабаблари ва бу можароларнинг мумкин бўлган ҳал этилиш йўлларини излаш тўғрисидаги масалаларни ҳам ўз ичига олиб иккала мамлакатимиз учун, умуман халқаро муносабатларни соғломлаштириш учун шак-шубҳасиз фойдали бўлади. Югославия—Совет музокаралари ҳар икки томон кўнглидаги гапларни айтиб, ҳар бири тинчлик ва хавфсизликка эришмоққа қандай қилиб яхшироқ ёрдам бера олишини белгиламоғи учун ана шу масалалар юзасидан фикрлашиб олишига имконият яратади.

Биз ўртоқ Л. И. Брежнев ташрифини самимий табриклаймиз ва «хуш келибсиз!» деймиз. (ТАСС).

ЮГОСЛАВИЯ. Мамлакат пойтахти Белграддаги Халқ музейининг кўриниши.
В. Егоров фотоси, (ТАСС).

ПОЛЬША. Республиканинг геологик харитасида доғлар йил сайин камайиб бормоқда. Янгидан янги нефть ва газ конлари қидириб топилмоқда. Суратда: инженерлар Чеслав Герула ва Станислав Герула янги қудуқ пармалашни кузатишмоқда.
ЦАФ—ТАСС фотоси.

МЕҲНАТ ТАРБИЯСИНИНГ МУҲИМЛИГИ

ГАВАНА. (ТАСС). Куба Коммунистик партиясининг биринчи секретари, Революцион ҳукумат бош министри Фидель Кастро Менес деган жойда (Лас-Вильяс вилояти) яқинда очилган бошланғич мактаб ишлари билан танишмоқ учун келиб, бу ўқув марказининг ўқитувчиларига, илғор жамият қурувчи янги типдаги кишини камолга етказиш йўлида тинмай меҳнат қилингиз, деб даъват этди.

500 кишига мўлжалланиб қурилган бу янги мактаб замонавий ускуналар билан таъминланган. Бу мактабда меҳнат дарсларини ўтиш учун махсус қишлоқ хўжалик участкалари ажратиб берилган.

Фидель Кастро ана шундай мактабларни кўпроқ қуриш зарурлигини айтиб ўтди.

Р. НИКСОННИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Президент Р. Никсон матбуот конференцияси ўтказиб, АҚШнинг ички ва ташқи сиёсатига доир бир қанча саволларга жавоб қайтарди.

Р. Никсон Америка ҳукуматининг АҚШ экономикасини «соғломлаштириш» деб аталувчи фавқулодда чораларига тўхталиб, маълум қилдики, ҳукумат нарх-наво ва иш ҳақини «ўзгартирмай қўйиш» 90 кунлик муҳлати ўтганидан кейин ҳам иш ҳақи ва нарх-навони назорат қилиш юзасидан ҳукумат янги қаттиқ чоралар тайёрлаяпти. «Иккинчи босқич бирмунча кескинроқ бўлади. Бу чора саноатнинг асосий соҳаларидаги иш ҳақи чекланишини кўзда тутади», деди Р. Никсон.

Президент ўзи эълон қилган иқтисодий сиёсат АҚШнинг чет эллардаги «потенциал дўстларини ларзага солганлигини» эътироф этди. Айни маҳалда Р. Никсон АҚШга келтирилувчи чет эл молларига 10 процентлик қўшимча бож «узоқ муддатга мўлжалланган» бўлиб «вақтинчалик чора» эмас, деди. Президентнинг фикрига кўра, АҚШ ўз манфаатларини ҳимоя қилиш ғамини емоқда, бошқа мамлакатлар эса вужудга келган проблемаларни ҳал этиш йўлини ўзлари излаб топмоқлари керак. Америка президенти айтдики, АҚШнинг шериклари «фақат валюта сиёсати ва пулнинг алмашиниш кучи проблемаси билангина эмас, шу билан бирга зиммадаги вазифани тақсимлаш масаласи билан ҳам шуғулланмоқлари керак», яъни АҚШ ўзининг ҳарбий авантюралари учун сарфлаётган харажатларининг бир қисмини ўз зиммаларига олишлари керак. Р. Никсон Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ХХР тутадиган ўрин хусусида АҚШнинг позицияси тўғрисидаги берилган саволга жавоб қайтариб, Қўшма Штатлар «ХХРнинг БМТга киритилиши» учун ҳамда унга Хавфсизлик Кенгашида ўрин берилиши учун овоз беради, лекин айни маҳалда Тайван ҳам БМТда қолдирилиши керак, деди. Шу билан Р. Никсон бундан буён ҳам «иккита Хитой» сиёсатида туриш ниятида эканлигини маълум қилиб қўйди.

Қўшма Штатлар президенти Жанубий Вьетнамдаги «президент сайлови» деган ўйинга «демократик маърака» тусини беришга муваффақ бўлолмади, деб эътироф қилди. Р. Никсон Сайгон режимини оқлаб, Вашингтоннинг ҳарбий иқтисодий мададини олиб турган 91 мамлакатнинг 30 тасидагина раҳбарлар «одилона» деб аташ мумкин бўлган сайлов асосида сайланган, деди.

Аттика шаҳарчасидаги (Нью-Йорк штати) қамоқ маҳбусларидан ваҳшиёна ўч олинганлиги хусусида президентга анчагина саволлар берилди. Президент бу фожиали воқеалар гўё штатнинг маҳаллий проблемасидир деди ва айни маҳалда ушбу штат маъмурларининг жазо чораларини маъқуллади.

ДЎСТЛИК САФАРИ
●
ФОТО ОБЪЕКТИВДА СОЦИАЛИСТИК ҲАЁТ
●
ПРЕЗИДЕНТНИНГ АЙТГАНЛАРИ
●
СИНФИЙ ЖАНГЛАР АВЖ ОЛМОҚДА
●
ВОҚЕАЛАР ШАРҲИ.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

ИСПАНИЯ

◆ МАДРИД. Испаниядаги давлатга қарашли энг йирик кўмир компанияси «Уноса Ульера дель Норте С. А» дирекцияси 127 шахтёрни ишдан бўшатди. Шахтёрларнинг забастовкаларда қатнашганлиги ана шундай репрессия чораларини кўриш учун баҳона бўлди.

АНГЛИЯ

◆ ЛОНДОН. Англиядаги энг йирик газеталарнинг ноширлари матбаачилар иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш мақсадида ўтказилаётган намойишларга барҳам бермайдиган бўлсалар, босмахоналарнинг 5 мингга яқин ходими ишдан бўшатилади, деб таҳдид қилдилар. Ана шу намойишлар натижасида Лондондаги барча газеталарнинг тиражи ғоят камайиб кетди. Кўп ишчилар ўз талаблари қондирилганига қадар курашни давом эттиришга қарор бердилар.

ФРАНЦИЯ

◆ ПАРИЖ. Эвиан шаҳридаги (Шарқий Франция) минерал сув чиқарадиган завод уч ҳафтадан буён ишламаётир. Бу заводнинг ишчилари меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар. Дирекция бунга жавобан 110 ишчи ишдан бўшатилганлигини эълон қилди ва иш ташловчилар билан ҳар қандай музокаралар олиб боришдан бош тортди. (ТАСС).

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

МАЛЬТА

Бугун Мальта давлати мустақил деб эълон қилинган кунга 7 йил тўлди. Нисбатан жуда кичик бўлган бу давлат ҳаддан ташқари катта ташвишлар билан яшаб келди. Ҳозирги кунда у ана шу ташвишларни бартараф қилиш учун курашмоқда.

Мальта — Ўрта ер денгизидаги Мальта архипелагига жойлашган мўъжазгина давлат бўлиб, Мальта, Гоцо, Камино, Коминотто ва Фильфола оролларини ўз ичига олади. Мамлакат майдони—316 квадрат километр, аҳолиси —322 минг киши. Пойтахт Ла-Валетта шаҳрида 15,5 минг киши истиқомат қилади.

Ўрта ер денгизининг қоқ марказида жойлашган Мальта жуда кўпдан буён босқинчилар эътиборини тортиб келган. Уни бирин-кетин финикийлар, карфагенлар, римликлар, византияликлар ва норманлар босиб олишган. 1814 йилга келиб, Мальта устидан инглизлар ҳукмрон бўлиб олдилар. Бироқ иккинчи жаҳон урушидан кейин оролларда миллий озодлик уруши кучайиб кетди. Натижада Англия Мальтага мустақиллик беришга мажбур бўлди. Шу тариқа 1964 йилнинг 21 сентябрида Мальта мустақил давлат деб эълон қилинди.

1964 йил конституциясига мувофиқ Мальта — тепасида инглиз монархи турган монархия давлати бўлиб, уни генерал губернатор бошқаради. Конституцияга кўра генерал губернатор парламент сайловида кўпроқ овоз олган сиёсий партиянинг бошлиғини бош министр қилиб тайинлайди. Ҳукумат ваколати беш йилдан иборат.

Мальтада асосан икки партия—лейбористлар ва миллий партиялар бор. 1971 йил июнидаги сайловда кўп овоз билан ғалаба қозонган лейбористлар партияси—1920 йилда тузилган. Бу партияга ишчилар, кам ҳақ олувчи хизматчилар, майда буржуазия вакиллари ва зиёлиларнинг айрим қисмлари киради. Йирик ва ўрта миллий буржуазия ва католик руҳонийларига суянувчи миллий партия эса 1924 йилда тузилган.

Мальта аҳолисининг асосий қисми оролларга жойлашган ҳарбий денгиз ва ҳаво базаларида хизмат қилиш ва саноатда ишлаш билан банд. Тўқимачилик ва кемасозлик саноатнинг етакчи тармоқларидан ҳисобланади. Қишлоқ хўжалигида эса 7 мингга яқин киши банд, холос. Сўнгги пайтларда туризм анча ривожланиб, четдан тушадиган маблағнинг асосий манбаига айланиб бормоқда. Агар 1964 йилда Мальтага 38 минг турист келган бўлса, 1969 йилда уларнинг сони 186 минггача етди. Бу эса давлат хазинасига 12 миллион фунт стерлинг тушди демакдир.

1971 йилнинг 12-13 июлида ўтказилган парламент сайловлари Мальта ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Лейбористлар партияси кўпроқ овоз олиб, парламентдаги 55 ўриндан 28 тасини эгаллашди. Мамлакатда тўққиз йил ҳукмронлик қилган миллий партия 27 ўрин олиб ҳокимиятдан четлатилди. Собиқ бош министр Борг Оливье раҳбарлигидаги миллий партия парламент сайловига Англия, қолаверса АҚШ ва НАТО билан яқин муносабатларни сақлаб қолиш шиори остида келган эди. Доминик Минтофф бошлиқ лейбористлар партияси эса миллий мустақилликни мустаҳкамлаш ва мамлакат экономикасини ривожлантириш программасини олға сурган эди. Халқ лейбористларни ёқлаб овоз берди. Ҳокимият тепасига келган Д. Минтофф бошлиқ янги ҳукумат дарҳол ўз программасини амалга оширишга киришди. Орадан бир неча кун ўтар-ўтмас ҳукумат Англия генерал губернатори Морис Дормэннинг лавозимидан олиб ташланиши ва унинг ўрнига мальталик Э. Момонинг тайинланишини талаб қилди. Британия ҳукмронлари билан яқин алоқада бўлган полиция бошлиғи инглиз Вивьен де Грей ҳам вазифасидан четлатилди. НАТОнинг Жанубий Европадаги ҳарбий-денгиз кучларининг қўмондони Италия адмирали Бирინделли оролдан чиқариб юборилди. Мамлакат ҳукумати Американинг 6-флоти кемаларининг оролга келиши Мальта манфаатига мос эмас, деб Вашингтонни ҳам огоҳлантириб қўйди.

Мальта янги ҳукуматининг дадил қадами Англиядагиларни ва НАТО ҳарбий доираларини чўчитиб қўйди. Мальта масаласи шошилинч равишда махсус мажлисларда муҳокама қилинди. Англия маъмурлари Мальтанинг оғир иқтисодий аҳволидан фойдаланиб унга тазйиқ ўтказишга, ҳужум қилиш билан қўрқитишга уриниб кўрдилар. Лекин ўзлари мулзам бўлиб қолавердилар. Чунки Мальта ҳукуматининг тинчлик, мустақиллик ва бетарафлик йўлидаги ҳаракатини жаҳоннинг бутун прогрессив жамоатчилиги қўллаб-қувватламоқда.

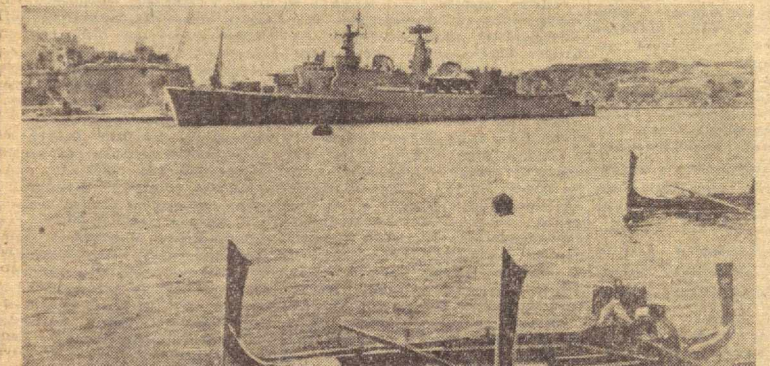

МАЛЬТАнинг янги ҳукумати Англиядан ўн йиллик «мудофаа шартномаси»ни қайта кўриб чиқишни талаб қилди. Суратда: Мальта қирғоқларидаги инглиз ҳарбий кемалари.
Е. Куницин фотоси. (ТАСС).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

АЛИ БОБОГА ҲАЙКАЛ

«Минг бир кеча» эртакларининг қаҳрамони Али Бобо ва қирқ қароқчига Бағдоднинг марказий кўчасида ҳайкал ўрнатилади. Ироқ пойтахтини безашга киришган шаҳар Совети шунга қарор қилди.

СУЗУВЧИ БОЗОР

Таиланд пойтахти Бангкокда дунёдаги энг ҳушманзара бозорлардан бири жойлашган. Бу ердаги ҳовузларда юзлаб қайиқчалар сузиб юради. Савдо-сотиқ ҳам шуларда олиб борилади. Айрим таиландликларда сув устига ўрнатилган ва доимо ҳаракат қилиб турадиган ресторан ва кафелар ҳам бор.

УРИНЛАР ҚИСҚАРДИ.

Яманнинг собиқ имоми Ал Бадр ўз ҳарамидаги ўринларни кескин қисқартирди. У 50 хотинидан 48 тасини қўйиб юбориб, иккитасини ўзига олиб қолди. Чунки Лондонда мусофирликда яшаб юрган имом шунча хотинни боқолмай қийналиб қолди.

ОШҚОЗОНДА ОЛТИН

Врачлар Нью-Дейли касалхонасига келтирилган беморнинг ош қозонидан 12 килограмм олтин чиқариб олишди. Бемор полиция излаб юрган контрабандист Харле Рама экан. У олтинларни ҳибсга олинишидан олдин ютиб юборибди.

МЕҲМОНЛАРИМИЗ

Риксдаг раиси Хенри Аллард бошчилигидаги Швеция риксдаги делегацияси 19 сентябрда Ўзбекистон билан танишиб чиқишни тугаллади.

Меҳмонлар республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини томоша қилдилар. Виставкада уларга Ўзбекистон экономикаси ва маданияти қандай ривожланаётганлиги ҳақида сўзлаб беришди. Швеция парламенти аъзолари Самарқандга бориб, қадимий меъморчилик ёдгорликларини завқ билан кўздан кечирдилар.

Делегация шу куниёқ Самарқанддан Москвага жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.05 — Қўғирчоқ театри, 19.35 — Ахборот, 19.50 — Социалистик мусобақа янгиликлари. Ўзбек тилида: 20.25 — Шеърият мухлисларига, 20.45 — Ахборот, 21.00 — Қишлоқ хўжалиги билимлари университети, 21.30 — Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан. Фильм-концерт. 22.30 — Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 12.00 — Ҳамза (бадиий фильм), 18.00 — Пионервожатийлар слётига бағишланган кўрсатув, 18.30 — Студентларнинг Бутуниттифоқ фестивали, 19.00 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари 19.40 — Балет кечаси, 20.20 — Телефильм, 21.15 — Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/IX да **Ойжамол**, 22/IX да **Корсар**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва Давлат цирк артистларининг гастроллари.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ун икки стул — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Дунё (2 серия) — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Менинг етти ўғлоним... — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда) «ҲАМЗА» (тоқ соатларда).

Ҳалокатли хато — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари (2 серия) — «МОСКВА» (кеч соат 8.40 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Дунё (2 серия) — «ХИВА».

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
21, 22 сентябрь кеч соат 8 да
МАЛАЙЗИЯ РЕСПУБЛИКАСИ АРТИСТЛАРИНИНГ
КОНЦЕРТИ

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
ЭЛЛИК ТЎРТИНЧИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ
РЕПЕРТУАР ПЛАНИ
26 СЕНТЯБРДА
Ҳамза
БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ
(3 пардали драма)
28 СЕНТЯБРДА
Э. Воҳидов
ОЛТИН ДЕВОР
(3 пардали комедия)
30 СЕНТЯБРДА
А. Қаҳҳор
АЯЖОНЛАРИМ
(3 пардали комедия)
Спектакллар кеч соат 7 яримда бошланади.
Касса эрталаб соат 10 дан ишлайди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Театр жамияти ва М. Қориёқубов номидаги Ўзбекистон Давлат филармонияси коллективлари кекса санъат арбоби, композитор, дирижёр, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, пенсионер

Сурен Микиртичевич ГАБРИЭЛЯНнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Курортлар бошқармасига қарашли «Чинобод» санаторийси коллективи санаторийнинг врачи М. Абдуллаевага отаси

Абдулла ЮСУПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг биология фанлари бўлими ва Ўсимликлар экспериментал биологияси институти коллективлари шу институт лабораториясининг мудири С. М. Мираҳмедовга онаси

Ҳуринисо ҒОФУРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор —336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка —337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз— 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.